



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





# ILLUSTRERAD TIDNING

# IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV  
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:  
BEYRON CARLSSON

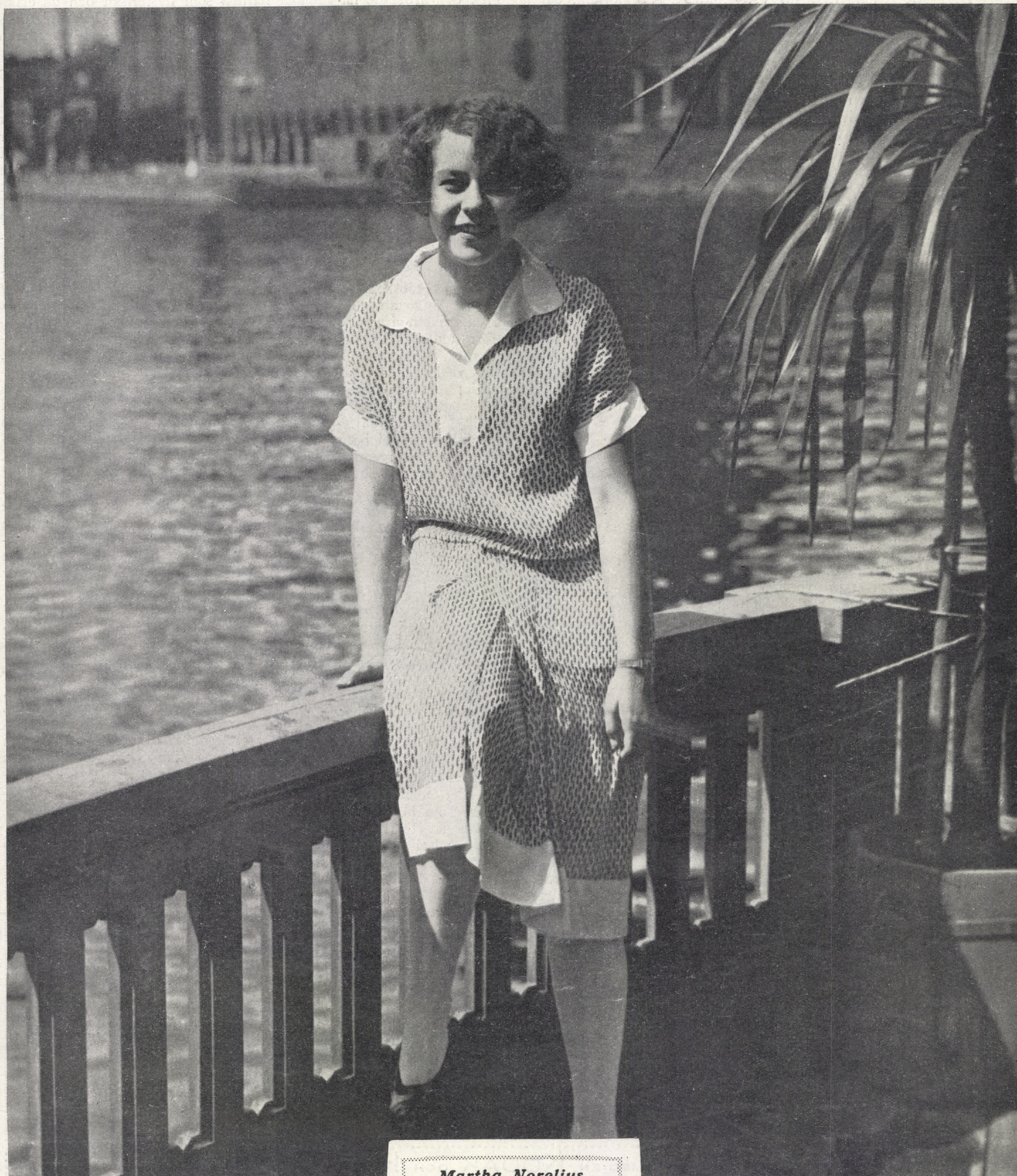
UPPLAGA **A**

N:o **29**

DEN 19 JULI 1925

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR  
EVA NYBLÖM



**Martha Norelius,**  
den världsberömda svensk-ameri-  
kanska simmerskan, gästar Stock-  
holm och rekordsimmer. Här  
ses hon i en paus på Ström-  
badet. (Foto för Idun:  
Holmén.)

# K R Ö N I K A

## om väder och vind, faror och främmande ord.

DET ÄR EN VALDSAM VÄDERLEK, vi hava nu om dagarna. Även den som oftast klagat över att vädret aldrig mer blir »sådant som det var i vår barndom och ungdom», då när man »kunde bada klockan 12 på natten» och när det var så varmt att det blixtrade hagel »av ett hönsäggs, storlek», borde kunna vara nöjda.

Det är också en våldsamt tid vi leva nu om veckorna. Varje morgon, just när vi hunnit bli litet gladare över solen som slänger sin första förhoppningsfullt stimulerande stråle över oss eller åtminstone över den röda stenhusväggen mitt emot, kommer tidningen, och tidningen är ägnad att alldeles förstöra vårt sinneslugn. Nu är det ju inte alla som reagera så mycket för vad som står i tidningarna. Och bland dödar och faror, finnas sådana av olika kvaliteter och nyanser. Hur skall man sedan kunna vara glad, när hela världen är full av så många och mångahanda olyckor? Och varje timme och dag av så många ohyggliga faror, som dem vi nu dag efter dag få läsa om. Det är så man ryser! Det är så man inte vågar leva!

En ogift och fattig mö kan för egen del åtminstone ej bli så förskräckt över rymningar med kassor, barnaröv och hustrumord, en som ej vet hur kokain ser ut, kan ej taga vid sig så värst över upptäckten av en kokainisthåla. Men det finns så mycket annat.

Det hände mig för inte så alldeles länge sedan att jag skulle springa in och köpa några bullar i min vanliga brödbutik om hörnet. Just när jag skulle ta i låset, fick jag syn på en tvivelaktigt vit lapp av medelstorlek, där det med bläck och penna stod skrivet följande ord: Obs! Öppnandet av denna dörr betyder en ögonblicklig död! Här rökes med cyankalium! Jag behöver knappast tillägga, att jag inte ens tvekade om jag skulle öppna eller ej.

Det är kanske en fördom, men jag är mycket rädd för cyankalium. Förr i världen uttalades ordet med en atmosfär av fasa omkring sig. Och på kemiska la-

boratorium, där jag gick och arbetade några månader av min studietid, var vi ganska oroliga för att komma i kontakt med den där cyanväteflaskan. Men numera handskas ju läpparna med det ordet ungefär lika lätt, som dom där som skriva lappar på glasörrarna i brödbutikerna. Numera har ju död av cyankalium blivit en av de alldeles vanliga dödar. Nästan lika vanlig som död av plankor och bräder, som regna ner från skyn. Det där sista tycker jag nästan allra minst om som dödsfara betraktad. Till och med blixten är jag inte så rädd för. Den eld, den tänder ger ändå alltid intryck av något slag Guds egen straffdom.

Apropå eld, så har sorgen över Svenskans brand inte riktigt ärrat sig för oss ännu, och kommer kanske ej på länge att göra det. Vi tyckte om den teatern och vi trivdes där. En teater är förresten i smått det som hela världen är i stort, nämligen allmän egendom. De liv vi levat därinne, de sensationer vi upplevat, det sunda tillstånd av munterhet vi känt och de tårar vi gjutit, ha bundit oss till den med hjärte-trådar. En teater är en miljö, och vi bära ju med oss våra miljöer hela livet igenom. Det var något av oss själva, som brann upp med Svenska teatern.

En sak, som rör hela världen, rör en var enskilt. Om vi alla ha älskat den värld, som Svenskans varit, så rör det oss alla i gemen och var och en särskilt att få veta vem som har tuttat eld på teatern. Vi vill ha en ordentlig utredning om den saken. Vi vill till punkt och pricka veta, vem den »pyroman» är, som har gått in där någongång under teaterårets lopp, sedan levat som en råtta i mörkret, tills han eller hon (ty pyroman är väl tvåkönigt ord!?) sedan plötsligt efter en tre timmars vistelse i den så kallade klädkammaren har beslutit sig för att göra en brasa av det hela. Vi komma att ge oss till tåls veckor, månader och år, ifall utredningen tager så lång tid som så. Men vi nöjer oss inte med att saken lägges ned. Och eftersom vilken Långholmsrymmare som helst kommer fast, han må sedan ha hunnit till världens yttersta udde, djungel eller urskog, så leva vi i den absoluta och trygga förhoppningen, att polisen inte denna gång skall svika vårt förtroende. Redan faran av vad som kan förestå oss borde vara en absolut och bjudande orsak till att driva fram pyromanen ur molnens dunkel eller jordens innandöme! Tänk bara så hemskt att veta att han går ledig! Han kan ju tända eld på vilket hus som helst, allmänt och enskilt! Eller om han nu har specialiserat sig på teatrar, så kan vi vakna nästa vecka av att han roat sig med att göra bål av Vasan och åtta dagar senare av att han tagit kål på Oscars!

Har ni förresten fäst er vid hur fint det har blivit med främmande ord? Inte bara det att man är försynt nog att beteckna de

elaka barnen som hysteriska och de elaka och avundsjuka, missnöjda och missund samma fullvuxna för neurasteniker, men vad det blivit fullt med namn på -maner och -ister. Bara för att återvända till Svenskan — bara den där minnesvärda morgonen, när vi vaknade och fick höra om teaterbranden! Lyssnade ni riktigt till suset som gick genom staden! En pyroman har varit framme! En pyroman har tänt eld på Svenska teatern! Py—pyro—pyroman?! Ett sus av frågor och svar, av nyfikenhet och sensation! Men har ni fäst er vid vad det är intressant det där lilla ordet? Och på något sätt urskuldande! Beteckna icke alla dessa främmande ord och ändelser redan något av mildrande omständighet, något ungefärligen i den stilen som när folk som är tvungna att uttala ett naket ord för en naken sak säger ordet på franska. Tänk vad det också låter sensationellt och intressant när man säger t. ex. ordet kokainisthåla. Skulle inte den hederligaste och minst fantasifulla kunna bli frestad att söka upp den där hålan!

Det är tid att rensa svenska språket från alla dessa tjusiga ord! Låt oss taga tillbaka de hederliga beteckningarna: tjuv, mördare, giftblandare, mordbrännare! De passa bättre i vår nakna och nyktra tid.

Och så till sist ännu en gång: snälle gode polisen, låt oss för guds skull få veta vem som tuttat eld på Svenska teatern! Det finns och har funnits ögonblick då ett helt folks rättsmedvetande fordrar klarhet i dunkel, straff för brott. Vi, som räkna oss som passiva medlemmar i den fantasiens värld, som kallas teatervärlden, vi fordra klarhet i det mörker, som omger brandsaken, vi fordra straff och vedergällning för den som förstört en plats, där vi gråtit och skrattat, haft tråkigt och roligt, där vi då och då fått känna att vi levat.

De där främmande orden äro så smittsamma. Vi är rädda för att inte ens kunna garantera för oss själva, om vi se att man kan försvinna för evigt i pyromana dunkel och kokainisthålur.

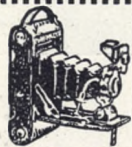
ALMA SÖDERHJELM.

## ”För länge sedan”

heter Elisabeth Kuylenstierna-Wensters nya roman och en mera intressant, angenäm och älskvärd sommarlektyr kan inte gärna tänkas. Det skall därför säkert glädja alla Iduns läsare, att Idun förvärvat denna roman för sin följetsavdelning. Början göres i detta nummer.

## Till Iduns läsekrets!

Med anledning av den väntade stora tryckerikonflikten, av vilken även Idun skulle ha berörts, har tidningen måst vidtaga vissa förebyggande åtgärder vad angår tryckning m. m. för numrens regelbundna utkommande. Vi få därför bedja Iduns ärade läsekrets om välvilligt överseende för ev. formatminskning, omändringar eller oregelbundenheter i tidningens utseende o. s. v. under sommaren, allt saker, som vi med beklagande konstatera, men i förhoppning att snart kunna endast i så mycket större mått återgälda vad som genom omständigheternas makt brustit.



FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM



# EN DROTTNINGS VERK

PÅ BORGHOLMS KUNGSGÅRD, DÄR DROTTNING VICTORIAS VILOHEM RESIDERAR.



Prostinnan Gertzén och fröken Falk.

Vilohemmet för äldre damer på Borgholms kungsgård, som vår drottning inrättat, upplever nu sin andra sommar. Hemmet är en ovärderlig tillflyktsort för sina gäster och konkurrensen om platserna är ytterst livlig. Att alla vilja dit är icke heller så underligt, sedan man i denna artikel fått göra ett besök i den vackra och trivsamma kungsgården.



Exteriör av Drottningens vilohem.

EN TIDIG SOMMARMORGON KOM jag cyklande över Ölands Alvar, där den stillastående luften tycktes dallra av värme. Men just vid krönet, där landborgen stupar ned mot Borgholm, och där den förunderligt vackra gamla slottsruinen ligger och avtecknar sina underbara linjer mot himmelen, åkte jag rakt ner genom en oas av ljuvligt svalkande och lummig grönska fram till en vacker herrgårdsbyggnad i italiensk stil, som lyste bländande vit i solskenet. Jag hade nått mitt mål, Borgholms kungsgård, som sedan förra året inrymmer Drottningens vilohem och hushållsskola.

Det var drottningens egen idé att av detta sällsynt härliga och sunt belägna ställe göra ett rekreationshem för äldre damer i behov av lugn och vila och att i samband härmed ett antal hushållselever skulle beredas undervisning. Och i varje detalj har hon själv ordnat hemmet.

Byggnaderna äro drottningens, men marken däromkring, d. v. s. den vackra trädgården och parken, arrenderas av drottningen till den nästa år utlöpande arrendetidens slut, men därefter skall den komma att helt tillhöra vilohemmet så länge detta existerar.

Vilohemmet, som förestås av prostinnan Gertzén, är avsett för 24 pensionärer att samtidigt vistas där 2 à 6 veckor under tiden 15 maj till 30 sept. mot en ringa avgift för maten — och ingenting för rum. Men då antalet ansökningar efter första året blev överväldigande stort, har man i år berett plats för 26 — ja tillfälligtvis t. o. m. 27 — gäster och samtidigt har antalet elever i hushållsskolan utökats från 8 till 10. Även här måste en mängd ansökningar refuseras.

Fröken Greta Falk, hushållsskolans föreståndarinna, går med mig och visar — först flygelbyggnaden, där eleverna bo i ljusa, glada rum, som utmärka sig för ordning och prudentlighet — så den trevliga, inbyggda pergolan, som användes till matsal, lektionsrum o. d. för eleverna — och slutligen corps de logiet — restaurerat av arkitekten Torben Grut — vars köksavdelning förstas i betraktande.

Jag skulle tro, att dessa tio unga flickor ha en glad och trevlig sommar i en omgivning som denna. Solbrända och strålande arbeta de med liv och lust — midda-

gens marmeladpudding är redan under förberedelse, och strömmingen benas av flinka nypor. Och ordningen och redan är beundransvärd. Första året var det rätt besvärligt, säger fröken Falk, innan man hade några konserver att börja med. Men från i fjor få flickorna på hösten konservera det kommande årets behov av frukt och grönsaker.

Gästernas matrum har en enastående utsikt ner över Borgholm och hela Kalmar-sund därutån, som breder sig blått och skimrande så långt ögat kan nå.

En trappa upp komma vi in i salongen, ett det mest hemtrevliga, ombonat varma rum, som förvisso förmår göra även eventuella regndagar angenäma. Att möblerna äro i flera olika stilar — de ha skänkts från skilda håll — gör endast intrycket av hem och trevnad starkare. Allt härinne är skänkt av för hemmet intresserade personer, konungens och drottningens por-

(Forts. sid. 797.)



Till vänster: Matsalen. — Till höger: Salongen med kungens och drottningens porirätt. (Foto: Nilsson, Borgholm).



**Äkta Spets- & Sidendépôt**  
STUREGATAN 6"

Tel. 77436.

HISS.

Norr 19700.



**Till Sommararbeten:** Spetsar. Etamine. Voile. Linne. Tyll. Stramalj. Garner. Silke. Nya modeller och mönster.

# SELMA LAGERLÖF OCH NÅGRA TILL

UR SOMMARENS BOKSKÖRD. FÖR IDUN AV MARIKA STJERNSTEDT.

TVÅ AV VÅRA FÖRNÄMSTA FÖRFATTARE, Selma Lagerlöf och Hjalmar Bergman ha denna vår givit ut var sin liten bok, ingen av dem något mera betydelsefullt mästerprov, men bägge rätt typiska.

Selma Lagerlöfs Löwensköldska ringen är en spökhistoria. Det är fullt i stil. Folksägner, besynnerliga historier, dem man viskar vid brasan, troll, rån och bortbytingar, ja, själve den lede, ha alla och alltid varit välkomna till hennes berättelseverkstad. I den vardagligaste episod har hon lyckats fläta in mystiska moment. Hos henne får allt en underfull mening. Det har varit hennes särmarke, trolleriet med hennes konst — eller underverket med den, hur man vill. Genistämpeln.

Den geniala dikterskan har dock inte alltid skytt att bredvid det, som ägt förstahandsingivelsens stämpel, också ibland ge ut alster, nog så Selma Lagerlöfska visserligen, men ändå, förefaller det, tillkomna i tröthetens tecken, under otillräcklig inspiration, kanske under den fullkomligt riktiga men likväl försåtliga känslan att man väntade en ny bok av henne, och under den helt säkert oriktiga föreställningen att hon då måste tillmötesgå de väntande. Mindre lyckade verk ha väl icke kunnat röva något från Selma Lagerlöfs rangplats såsom ett av samtidens berättarns nillan, men de ha möjligen något minskat hennes auktoritet.

Med Löwensköldska ringen löper hon ingen sådan risk. Det är en värmlandshistoria, (jag har en gång själv hört den, fast i en tämligen annorlunda version), och den har här berättats med hela den äkta Lagerlöfska troskyldiga enkelheten. En bagatell är ju själva historien om den från en död stulna ringen, kung Carls gåva, som bringar olycka var den kommer, tills den äntligen får sin rätta plats igen i den gamle karolinens kista: Sverige och alla andra länder äro fulla av dylika sägner. Men här har den vidrörts med dikterskans trollspö, och alla dramats komparser ha därav fått levande liv, många av dem med blott några få ord. Ont och gott ha bragts att kämpa med varandra, det ena ödet efter det andra har vävts in i dikten, så säkert som mönstret under vävningen av en brokig duk. Utan sentimentalitet, utan stora uttryckssätt, utan starka effekter. Spökhistorien har sålunda växt ut till ett skådespel om människornas brister och begär, liksom om deras godhet och kärva ädelmod. En scen sådan som den om tärningspelet inför tingsrätten, ett spel på liv och död, ger en fläkt av sublimitet, vilken inte griper en mindre, tvärtom, därför att andra sidor yppat en liten glimt av humor, en sällsynt, ibland oanträffbar ört i flertalet Selma Lagerlöfs tidigare böcker, men vilken här släppts fri.

Löwensköldska ringen är en helt liten bok, en novell på inte mer än 180 små sidor; den pretenderar heller ingenting stort, varken i inre eller yttre mening. Den är anspråkslösheten själv. Den hör heller inte till de märkligaste juvelerna i författarinans diktarkrona. Men den är en av de små ovedersägligen äkta pärlorna där.

*En ny bok av Selma Lagerlöf har kommit ut och granskas här jämte några andra sommarböcker av vår litterära medarbetare Marika Stjernstedt.*

Något mer olikt Selma Lagerlöf än Hjalmar Bergman är svårt att finna, utom det att båda äro i eminent grad berättare. Bergman har inte sin styrka i något som helst patos, om inte rent estetiskt. Han har sålunda, småningom och långt ifrån med lätthet, utbildat åt sig en berättelsekonst, vilken ibland slår en såsom beundransvärd, men också ibland stannar i det schablonmässiga. Hans syn på människorna är närmast fientlig, ehuru han visst kan taga såväl med överseende som t. o. m. helt vänligt på vissa sina figurer, och i varje fall är uppenbart road av dem alla. Fientligheten ligger inte där, utan i britten på djupare eller mäktigare sammanhang i själva hans diktarsyn. I romanen *Chefen* fru Ingeborg sökte han sig intimare och även allvarligare än förut in i det mänskliga själslivets dunkel — ett inflytande här från Marcel Proust skulle icke förvåna mig — men det förblev dock ett experiment, fint utfört, intellektuellt felfritt, men ändå inte riktigt genomlevt. Det skar sig ibland. Fortfarande en smula marionettspel, trots allt. Fortfarande Hjalmar Bergman: virtuosen.

Denna gång, med novellen *Flickan i frack*, har han i alla händelser icke menat något mer än det blev. Han har bara tagit fram sin nu allmänt erkända berättartalang och givit oss en småstadshistoria om en flicka, som inte fick någon ny balklädning och därför djärvt och något obetänksamt gick på studentbalen i sin broders frack. »Vad folket sa», kan man lätt tänka sig, och »vad följden blev» också: naturligtvis en förlovning. Det hela kunde vunnit på att göras litet kortare, särskilt mot slutet. Men det är präglad av författarens habilitet, hans fyndiga uttrycksval, hans litet överlägset gycklande ton, helt på sin plats visavi denna småsak, där människorna betyda mindre än miljön och situationerna.

Med de inskränkningar jag måst göra och med det omdöme jag finner rättvist, att *Flickan i frack* icke hör till Hjalmar Bergmans bästa, men heller icke till de

sämre, kvarstår emellertid ändå, att steget från denne författares verk och till de böcker, jag vidare idag har att nämna, är långt. Konstnärligt sett, en lång distans.

Artur Möller gäller ju eljes just precis för att vara en utmärkt prosator, och det finns heller ingen direkt anmärkning att göra på hans prosa. Den är klar, exakt, fri från tillgjordhet; sina små historier har Möller en icke så vanlig förmåga att tillspetsa udden på. Men något personligt särmarke därutöver äger han ej. Den plats han en gång med fog erövrat åt sig såsom innehavare av en lycklig begåvning för novellen, har han nöjt sig med. Han har heller icke nämnvärt varierat sina tema: det är mestadels erotiken, pensionats- eller kafé-episoder, små stormar, små spefulla avslöjanden, ibland också en inblick i tjänstemannens eller småborgarens mestadels (hos Möller) trista hemliv, glimtar in till bildningens proletariat. Med dessa kända ämnen och med den kända, polerade och ytliga tonsättningen framträder också novellboken för i vår: *Den stora vinsten*. Vad skall jag säga mer? Det har ibland föresvävat mig att det är synd på Möller. Hans litterära ställning är visst inte dålig, men den skulle ha blivit bättre. Ibland griper honom en idé, ett ideal, någon gång visar han oss något av en poetisk syn bortom alla de små trivala och soignerade historierterna, dem hans spetsföndighet, eller en viss, litet tunn esprit blott alltför sällan förmått höja till konstverk. Men det tyckes som om ansträngning varit Möller såsom författare emot. Man kommer att tänka på barn, som ha för lätt för sig, på studenter som bli liggande för länge vid universiteten, därför att de äro för trevliga och vänsälla... Nå, i varje fall har Möller ju sin givna läsekrets, sin givna talang, låt oss kanske lämna honom i fred med dem.

Anna Björkman, vars ämnesvärld hittills varit den skånska landsbygden, har i sin *Den öppnade porten* stannat i samma sfär. Hon känner den väl och berättar bra och utan choser. Här är fråga om det outslitliga temat: striden mellan gammalt och nytt, konservatism och framsteg, symboliserade av en bondmora på en förmögen gård och av hennes, efter tragiska episoder ensam kvarlämnade son. Mor Hanna synes avsedd till en ståtlig gammaldags gestalt, men hennes envishet och hårdhet ha blivit för mycket understrukna. Den inre kampen har kommit för litet fram. Därför blir hon mer irriterande än imponerande. I bokens slut opponerar man dessutom mot den väl teatraliskt tillkomna flyglyckan, vilken för hem sonen som lik, sedan han i livstiden körts från hemmet. Om t. ex. istället modern dött i sin självvalda bittra ensamhet, och det blivit sonen, som efter år av frånvaro kommit, utan varje flygmaskin, såsom en främling till bären — hur mycket mer skulle ej detta betydligt sannolikare slut gripit! Som inblick i de starkt självmedvetna skånska böndernas liv och psyke har dock Anna Björkmans bok sitt givna intresse.

## Alla amatörfotografer

böra nu gå ut på jakt efter vackra och roliga motiv för snapshots och deltaga i den stora amatörfototävlingen, som Idun anordnat. En mängd fotografier ha redan insänts. Några prov se sid. 797½ där även alla tävlingsregler meddelas.

**För 2,000 kr. i pris utdelas!**

**Kemisk Tvätt**

utföres förstklassigt vid  
**A.-B. NYABLÅHAND**  
Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljh. 23.

BUTIKER: Holländaregatan 13, Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgratan 7, Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2, Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Walhjält, Skolvägen, Ålfsjö.

**GUBBENS**

Egen ostron-  
anjovis  
Kalasfiskpudding  
Kalasfiskbullar

Kalas ill  
Kaviar  
Vingasill  
Matjessill

rekommenderas som marknadens finaste konserverläggningar.



Fru Anna Hedin efter ett av de senare porträtten.

*Den bortgångna fru Anna Hedins sällsynt starka och högsinta personlighet skildras av hennes barn för en av Iduns medarbetare.*

högre rymder. Läkarvetenskap var ett annat av hennes älsklingsämnen. Den studerade hon också praktiskt och kunde därför ge sina barn en mönstergillt hygienisk vård.

»Ett av mina tidigaste minnen», säger doktor Hedin, »är när jag fick följa henne på besöken på Barnhuset, vars hjälplösa små innevånare hon så starkt ömmade för. Hade hon som ung flicka fått välja en bana, hade det säkert blivit läkarens — dit drogs hon både av vetenskapliga och filantropiska motiv.»

Nu blev hon i stället humanisten, för vilken intet mänskligt var främmande, med öppna ögon och vaket intresse för nästan alla grenar av mänsklig verksamhet. Med sitt utmärkta minne och intresse för gångna tider studerade hon historia och memoarer, så att ett svunnet tidevarvs personligheter stodo levande för henne, kommo att höra till hennes bekantskapskrets.

Hennes far hade hört till Tegnér's vänkrets och från barndomen var hon van att se upp till Frithiofs skald, vars rika fascinerande personlighet hon också hade djup förståelse för. Björnson, Rydberg och Heidenstam hörde eljest till hennes älsklingsförfattare: ädelheten och den klassiska klarheten i deras verk stod bäst i samklang med hennes egen harmoniska personlighet.

Med Björnson hade hon gjort bekantskap hos fru Fredrika Linnell, i vars salonger hon både som musikbegåvning och personligen var en uppbugen gäst. Ty i vänkretsen borta och hemma var det gärna hon, som blev

medelpunkten. Där hon var med, hördes ständigt skratt och skämt: hon förstod inte bara att gråta med de bedrövade utan också att le med de glada. Som Fridolin kunde hon tala »med bönder på bönders vis och med lärde män på latin», d. v. s. med var och en om det ämne, som intresserade dem. »Fru Hedin är ju en riktig litteraturkritikussa», sade en gång Carl Larsson skämtsamt till henne, lika full av beundran för hennes gedigna bildning som de utländska vetenskapsmän, som kommo i kontakt med henne.

Ingen gästade hemmet utan att lära känna henne. Mina barns vänner äro också mina, menade hon, och fordrade bestämt att få hälsa på var och en, även om hon nu de sista åren inte kunde vara med hela tiden.

»Det var hon, som gjorde hemmet till hem», förklara hennes barn — och kan en mor lämna ett vackrare minne?

Med aldrig svikande intresse följde hon sin sons upptäcktsresor, kände efter kartor och geografier varje plats han besökt, tog reda på de folkstammar, han kom i beröring med och skrev långa innehållsrika brev. När så de verk skapades, som gjort hans namn världsberömt, utbad hon sig som privilegium att läsa korrektur på dem. Hitade hon då ett uttryck, som hon ogillade, föreslog hon gärna ett annat och fick det ändrat. Förde han en polemik, var det också hon, som göt olja på vågorna och manade till ridderlig strid utan personliga angrepp.

Så står hennes bild i barnens minne — och tusende andras — som en hög och strålande fylgia-gestalt, som vare sig tiden omkring henne var ljus eller mörk, visste att visa och själv vandra vägen uppåt och framåt.

E. M.

## Kring dagens bibelord.

*Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.*

*Förbida Herren, Han skall hjälpa dig.*  
Ordsp. boken 20: 22.

*Se på dig Herre, hoppas jag, du skall svara Herre min Gud.*  
Psalm 38: 16.

*Stadigt förbidade jag Herren och Han böjde sig till mig och hörde mitt rop.*  
Psalm 40: 2.

*Han drog mig upp ur fördärvets grop, Han ställde mina fötter på en klippa, Han gjorde mina steg fasta.*  
Psalm 40: 3.

*Han lade i min mun en ny sång, en lovsång till vår Gud.*  
Psalm 40: 4.

*Säll är den man, som sätter sin förtröstan till Herren.*  
Psalm 40: 5.

*Se på Mina händer har Jag tecknat dig, dina murar stå alltid inför Mina ögon.*  
Jesaja 49: 16.



Ungdoms-porträtt av Anna Hedin.



**VÅRDA BARNEN**  
med *Syster Ellas*  
SALVA, BARNTVÅL och PUDER

**KARLSONS KLISTER**  
lagar allt som brister





# Äkta eller oäkta — det är frågan!



Moralisk tankedialog i ett aktuellt modeproblem.

SCEN: MONDÄNT FÖRFRISKNINGSSÄLLE i huvudstaden. Agerande: unga grevinnan X. och unga direktörsfru Y.

Grevinnan X., sval, distinguerad, elegant tailor made, blond, lätt pudrad. Hon slår sig ner vid ett bord, plockar med sina paket och beställer sin isdryck. I detsamma inträder fru Y. Direkt från Paris. Hennes läppar äro rödare än förr, hyn är intressant brun, men inte solbränd och toaletten är av senaste skrik. Förfriskningsstället tappar totalt koncepterna och alla ögon stirra på fru Y:s charmanta uppenbarelse, som i sin tur till lycka för hennes icke så djupt rotade säkerhet får syn på grevinnan X. och förankrar hos henne. Det blir ett hjärtinnerligt glatt igenkännande med frågor och beskrivningar och jämförelser haglande i en angenäm konversation.

Men under allt det yttre nojset spela de tysta tankarna i de båda damernas inre. Konversationen blir dock inte mindre livlig därav.

Trots sin blåblodiga säkerhet tappade grevinnan X. liksom alla övriga gäster först andan vid åsynen av fru Y. Hon kände sig så där riktigt småstadsaktigt enkel och halvt generad inför denna överväldigande anblick. Så tam och blek hon tedde sig bredvid fru Y. Hon borde verkligen ha lagt lite mera puder på näsan i morse och det var förfärligt vad hennes kjol egentligen var lång, fastän dräkten var Parisimporterad.

Fru Y:s första känsla var uteslutande triumf, blandad med tillfredsställelse att lyckligt ha kryssat igenom alla blickar och nått hamn.

Snart hade grevinnan sansat sig så pass att hon kunde mera detaljerat studera fru Y. och då fastnade hennes uppmärksamhet vid väninnans smycken. Fru Y. var enligt parisiskans av 1925 sed dränkt i moderna smycken. Kring halsen flera rader nötstora mattglänsande pärlor och i öronen ännu större. På ena ringfingret

dignade en ensam jättestor smaragd i platin och på det andra en pärla i samma format. Om handlederna skramlade några stela ringar av gnistrande stenar. Allt tip-top moderna bijouterier. Det ser verkligen chic ut, tänkte grevinnan och ägnade sina egna små familjepärlor om halsen en medlidsam suck. De sågo inte mycket ut för världen nu, mormors gamla pärlor, som varit familjens stolthet.

Vad hon ser beskedlig och stockholmsk ut, tänkte fru Y. om grevinnan X., medan hon berättade om flygturen Paris—London. Att de inte våga något, dessa svenska damer! Och så föllo fru Y:s blickar på grevinnans lilla pärlhalsband. Hon log — de verkade som blyga violer. Men hur det var, så hade de ett irriterande inflytande på fru Y:s tankevärld. Det var äkta pärlor. Och hennes egna voro oäkta. Nå, vad hade nu det med saken att göra? Hennes oäkta smycken gävo sig inte ut för att vara äkta, varenda människa visste att de inte voro det. Det var vanliga moderna bijouterier. Inga simpla, tuttiga imitationer — nej, bort det, något sådant skulle aldrig falla fru Y. in. Men nu var det modernt med denna oäkta grannlåt, den ansågs både chic och korrekt. Fru Y. kunde känna sig lugn i samvetet.

Under tiden konstaterade grevinnan X., att de moderna bijouterierna mer och mer började likna de äkta juvelerna. Modet började så smått med brokiga fantasihalsband, exotiska armringar o. s. v. för några år sedan och nu var man framme vid de riktiga juvelerna, fastän av så fantastiska dimensioner att de inte kunde tänkas vara äkta annat än på indiska sagoprinsessor. Varför i all världens dagar gick man och sjåpade sig i äkta juveler, när det finns oäkta smycken, som äro precis på pricken lika vackra för en spottstyver? Man kan absolut inte skilja dem åt, annat än genom klassificering av bärarinnorna. Och förresten, dollarprinsessor, som ha äkta

smycken bruka ju låsa in dem i bankvalv och skruda sig i oäkta i stället. Därmed äro ju gränserna utplånade. Bra fånigt med äkta smycken, resonerade grevinnan helt logiskt. Förlegat snobberi i vår demokratiska och frigjorda tid!

Fru Y. kände sig mer och mer irriterad av grevinnans lilla enkla pärlband. Det är i alla fall någonting distinguerat med de där små pärlorna. De äro inte vackrare än mina, men de äro äkta. De inge förtroende, respekt, rang. De se retsamt förnäma ut. Fru Y. skulle nästan ha velat slita av sig hela sin gnistrande grannlåt. Hon hade aldrig tyckt att den var så överväldigande skrånig, rent av barbarisk, som nu. Och hemma hade hon ju också ett litet äkta pärlhalsband.

Grevinnan framhårdade fortfarande i sin logik. Det var fånigt med äkta smycken, vare sig de lågo i bankvalv eller förde en undanskymd tillvaro kring hennes egen hals. Nu skulle hon gå direkt ner i bijouteriboden och inköpa några av de moderna smyckena. Det såg ovillkorligen chic ut med dem. Katten skall vara distinguerad med mormors pärlor längre, tänkte unga grevinnan.

\*

Sagt och gjort. Om en stund stod grevinnan framför bijouteridisen. Hon stod där länge och valde bland all den flödande mängden av pärlor och similstenar. Men hon kunde inte besluta sig. Och rätt vad det var gick hon därifrån — utan att ha köpt något — —

Vad hade hänt? Jo, helt hux flux kände grevinnan äckel och avsmak för hela härligheten. Det hjälpte inte med logiken. Hennes gamla sunda, svenska, blåblodiga ärlighet reagerade: »äkta ska det vara, annars få' de' va!». Det är däri njutningen och meningen ligger. Hon kunde inte försvara känslan för sitt förnuft, men den fanns där i alla fall, som vi fruntimmer säga. AVE.

## I D U N S F A D D E R B A R N

Iduns Fadderbarn — det är en för Iduns läsare välbekant institution.

Än har under den rubriken vädjats om stadigvarande hjälp åt små stackare utan huld och skydd i livet.

Än har det bara gällt att hjälpa under någon mera tillfällig förlägenhet, försakad av fars eller mors sjukdom eller arbetslöshet.

Men alltid har Iduns vänliga läsare hörsammat kallelsen och givit önskat bistånd. Det är på det sättet inte så få barn som blivit hjälpta under de år fadderinstitutionen varat. Somliga barn åtnjuta ännu fadderhjälp; sedan flera år tillbaka ger t. ex. en vänlig dam i Stockholm stadigt ett månataligt underhåll åt en liten gosse i Södertälje, som står alldeles ensam i världen så när som på en gammal utblottad farmor, vilken sedan hon i flera år trofast arbetat för honom slutligen blev allt för sjuk

för att kunna göra något. Nu har hjälpen till gossen dock, som den gamla damen själv säger, "givit henne nytt livsmod, ny lust att sträva vidare".

Detta är bara ett exempel ur högen. Iduns utrymme tillåter inte flera, hur frestande de än skulle vara att ge.

I allmänhet är det för barn ur bildade fattiga familjer — en kategori där nöden inte är mindre för att den är så tyst — Idun vädjat. Så är också förhållandet i fråga om det fall vi i dag framställa till våra läsares åtanke.

Karin N. är dotter till en arbetslös kontorsman och hans maka, bosatta i en av Stockholms förstäder.

Modern, dotter till en på sin tid mycket känd och uppburnen prästman, har med den mest beundransvärda energi hjälpt sin make i striden för att få fram barnen till hederlig ställning i världen — nå-

got som i fråga om en äldre syster också lyckats — delvis tack vare Idunläsares vänlighet.

Emellertid är moderns arbetsförmåga numera nedsatt och som hon säger: "Det räcker bara till mat och hyra, med kläder är det värre."

Nu skall lilla Karin ut i livet. Hon har utsikter till en plats, men saknar totalt all nödig utrustning. Kanske det vore möjligt att någon av dem vilka en gång hjälpte hennes syster nu ville sända henne en liten hjälp? Eller att någon som ännu inte blivit fadder nu blev det — det gäller ju här endast en kortare tid.

Fadderbidragen — i allmänhet 10—15—20 kr. i månaden — dock mottagas med tacksamhet även mindre bidrag — sändas till Iduns Redaktion, Mästersamulsg. 45, Stockholm — denna gång märkta "Lilla Karins kläder".



# GENERAL OCH GENERALSKA

MRS BOOTH BERÄTTAR OM SINA FÖRSTA STEG I FRÄLSNINGSARMÉN OCH ANDRA MINNEN.

»FÖGA ANADE JAG, DÅ JAG SOM ung flicka växte upp i ett ombonat hem, vad som sedan skulle fylla mitt liv», berättar Frälsningsarméns general och generalska i samma person, Mrs Florence Booth, född Soper.

»Jag var nämligen ganska indifferent i religiösa frågor, då jag en gång på ett möte kom att höra Mrs Catherine Booth, general William Booth's maka. Hennes blida och strålande väsen gjorde på mig ett outplånligt intryck. Sedan den stunden drömde jag om att få ställa mina krafter i »gamle generalens» tjänst.

Något sådant ville mina föräldrar inte höra talas om, och jag var villrådlig om hur jag skulle kunna realisera min önskan, då jag en dag fick syn på en annons, där en ung flicka erbjöds plats som hjälp åt en engelsk dam, som i Frankrike ville arbeta för Frälsningsarméns sak. Jag svarade på annonsen och fick snart brev från Mrs Catherine Booth, vars dotter stod i begrepp att i Paris' fattigkvarter börja samma arbete, som föräldrarna i London. Vi voro genast överens, men hur få fars och mors samtycke? Att själv övertala dem ansåg jag hopplöst. Miss Booth sökte då upp mina föräldrar och inför hennes älsklighet och hänförelse smälte deras motstånd.

Så lämnade de unga engelskorna sitt land och slog sig ned i ett av Paris' fattigkvarter, där de sökte lindra både den materiella och andliga nöden. Deras välvilja och goda hjärta insåg man väl snart nog, men bittra och råa som många av deras skyddslingar voro, mottogo de dem ofta med hån och förlöjligande.

»Jag kan inte annat än skratta», säger Mrs Booth med sitt friska humör, »när jag tänker tillbaka på hur man skämtade med vår dåliga franska. I en av de engelska hymner, som vi läto översätta, hette det t. ex. »Approchez-vous» men det ändrade



Mrs Florence Booth med dotter.  
(Foto Holmén.)

Glatt och hoppfullt berättar mrs Booth om sina erfarenheter i Frälsningsarméns barmhärtighetsarbete, där hon anser att kvinnornas redan nu stora insats kan bli än rikare.

de med förtjusning till »Embrassez-vous». Och när vi sjöngo om livets vatten i religiös mening, voro de genast färdiga med en

lovsång till »eau de vie» — brännvinets pris, som tycks vinna genklang på alla språk.»

Men Mrs Booth och hennes svägerska hade den befriande humor, som kommer folk av den mest olika läggning och bildningsnivå att förstå varandra. Deras godhet och osjälviska barmhärtighet voro evighetsvärden, inför vilka även de råaste och hårdaste medvetet eller omedvetet böjde sig. Under två års oförtrutet arbete lade de så grunden till Frälsningsarméns väldiga insats i Europas gladaste och vackraste stad, där armodet och dissonanserna så lätt glömmes för festglädjens och skönhetsjubel. Just i dagarna berättar Mrs Booth, har ett stort f. d. kloster i Paris inköpts och invigts för arméns verksamhet.

Efter sitt äktenskap 1882 med Bramwell Booth, kom Mrs Booth att ägna sig åt hjälp- och räddningsarbete bland Londons undre kvinnovärld och sedan dess har hon det livligaste intresse för sociala frågor. Genom föredrag och skrifter har hon i hög grad lyckats påverka opinionen i sitt hemland och på så sätt drivit fram lyckliga reformer, särskilt när det gällt kvinnans och barnens sak.

»Jag tror på kvinnornas oantagna möjligheter i barmhärtighetsarbetets tjänst», säger hon, »och jag tror det var ett av de många bevisen på »gamle generalens» förutseende och vidsynthet, att han vid organisationen av sitt väldiga företag icke gjorde någon som helst åtskillnad mellan manliga och kvinnliga medlemmar.»

Att detta hängivna osjälviska arbete för andra kan skänka den djupaste tillfredsställelse åt många kvinnliga naturer, det har Mrs Booth och hennes systrar världen runt visat. När man ser henne och lyssnar på hennes ord, förstår man diktarens ord:

»Det kvinnligt vecka i mänskossinn'  
skall frälsa världen och ringa in  
Förbrödringens framtidsrike.»

FLEUR.

## Iduns handarbetsavdelning.



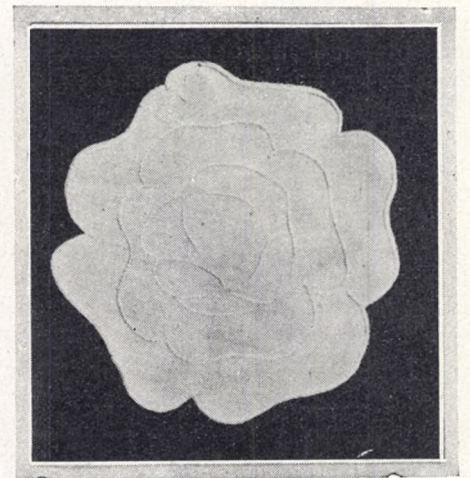
Sommarkudde. Mönster komp. av Birgit Hallgren.

Vi hade för en tid sedan en duk till verandabordet. Nu föreslå vi våra ärade läsare att sy en kudde till samma veranda. Den är 40x40 cm. i storlek, sydd på rosafärgat hemsöjdstyg med kanter på 2 sidor av samma sorts tyg i blått. Mittpartiet är sytt med blått, svart och benvitt Moulinégarn i plattsöm, Delsbosöm och stjälkstygn. På den blå kanten sys med svart och samma rosafärg som mittpartiet. Till tofsarna tages av alla färgerna. Baksidan lika tyg. Priset för kudden uppritad, påbörjad och med materialier är kronor 6:75.



Pikémossa för en treåring.

Vem vill ha en söt, klädsam sommarmossa till sin lilla tös? Säkerligen många. Insänd kr. 2:50 till Iduns Mönsteravdelning, Stockholm, så erhålles en tillklippt mössa av vit piké med foder och beskrivning på arbetet.



En extra modern näsduk.

Det behövs att vara en varm sommar, så att man får användning för denna lilla näsduk, ty till förkylningssnuva passar den ej.

Näsduken är i form av en ros, 18 cm. i diameter. Runt kanten är langett och det övriga mönstret är sytt i stjälkstygn. Modellen är i rose och vitt, men man kan göra den i vilken färg som helst, t. ex. skarpt jadegrönt eller rostrött med broderier i svart. Vill man inte ha näsduken som näsduk, så lägger man näsduken såsom serviett på tebordet! —

B. L.

Till syltningstider  
glöm ej att skaffa  
eder

# IDUNS KOKBOK

TRETTONDE UPPL.  
NEDSATT PRIS 6 KR.  
Fullst. omarbetad och utvidgad.

# S V E R I G E N I R O M

ETT BESÖK HOS SVENSKA MINISTERN I DEN EVIGA STADEN.

DET SER UT SOM OM Roms gamla patricierpalats som bostad åt främmande legationer började sjunka i kurs. Den ena ambassaden efter den andra söker sig utåt, till sundare stadsdelar, till mera ljus, luft och utrymme kring byggnaden — trädgårdar — utsikt.

Den svenska beskickningen har för något mer än ett år sedan tagit den vackra byggnaden i besittning, som genom ett enskilt konsortium förvärvats till dess disposition.

Byggnaden ligger i Via di Villa Patrizi bland vackra trädgårdar och andra villor av svenska rikligt tilltagna mått. Där råder ingen som helst stämning av »förstad», — tvärtom en viss förnäm stelhet — på dessa trädgårdskantade gator, från vilka man dock ganska lätt kan nå stadens centralare delar.

Den byggnad — eller villa — där nu svenska legationen slagit upp sina bopålar, är ett hus i fyra våningar på 25 rum. I källarvåningen befinna sig kök, ekonomikum, portvaktsbostad.

Vestibulen är hållen i vitt. Innanför vestibulen ligger hallen, varifrån man kommer dels upp till receptions våningen och till minister Beck-Friis' privata våning, dels till kansliet. I huvudtrappan hänger en samtida kopia av Desprez' kända tavla: Gustaf III bevisar mässan i Peterskyrkan i Rom. Den väldiga duken ger pondus åt hela trappuppgången.

Hallen däruppe är, genom ett valv förenat med trädgårdssalongen, ett tilltalande rum, hållet i blekblått och elfenbensfärgat. Matsalen därbredvid har angenäma proportioner, och den gamla franska möbelen, de gröna sidengardinerna, det stora porslinskåpet och de dunkla djurstyckena på väggarna bilda en harmonisk, fin och hemtrevlig ensemble. En stark atmosfär av svensk herregård möter en, då man kommer in i en



Svenska ministerhotellet i Rom.

*Ett nytt svenskt ministerhem, alltigenom prägladt av svensk stämning och svenskt material, har nyligen inretts i Rom och skildras här i ord och bild av författarinnan Ellen Lundberg-Nyblom.*

gustaviansk salong, vars inredning också faktiskt härrör från minister Beck-Friis' hem, Börringe.

En av receptions våningens salonger har blivit kallad Sergel-salongen. Ministern har haft den goda och konstnärliga idén, att i detta stora rymliga rum — egentligen avsett till musikrum — ge en förnämlig hyllning åt Sergel, vår odödlige svenske Romakonstnär, och med honom den tid, då Italiens kultur betydde alldeles särskilt mycket för vårt land. Väggarna äro hållna i elfenbensfärgad stuck med vita inramningar och vit dekor, i närmast nyklassisk anda. Allt inspirerat av några projekt till en (icke utförd) inredning för en salong å Ekolsund.

Utfyllandet av väggarnas övre partier med

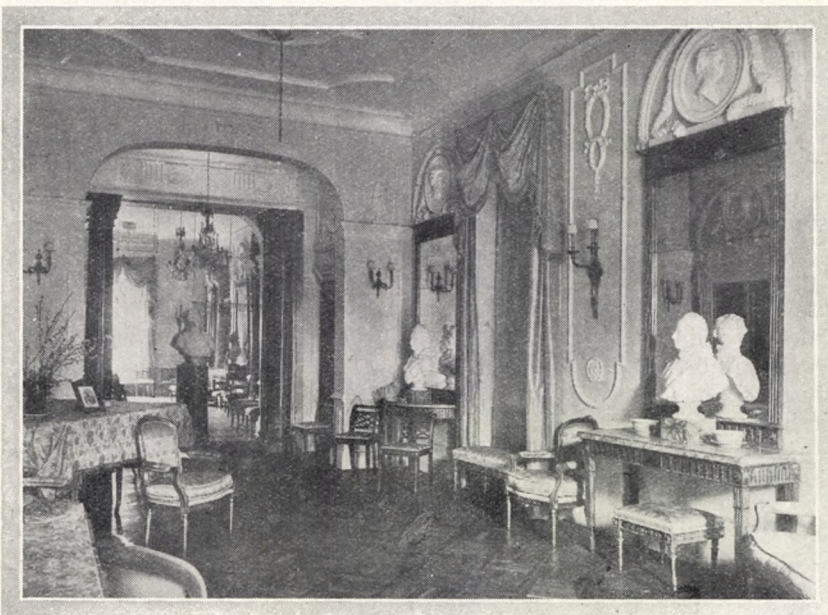
ett antal av Sergels medaljonger, föreställande samtida män, som alla, under Gustaf III:s tid, vällärdade till Rom i konstintresse, ger rummet en på en gång enhetlig och värdig prägel. Mellan två pelare, hållna i påfågelsblått och guld, syns i fonden Sergels Gustaf III:s byst. På marmorborden under speglarna på rummets ena långvägg äro placerade byster i marmor av Sofia Magdalena, Prins Fredrik Adolf och Hedvig Elisabeth Charlotta, alla av Sergel.

Ovanför receptions våningen ligger ministrarnas privata våning. Ena trappväggen upp till ministrarnas våning fylles helt och hållet av en utmärkt kopia av Bourdons Drottning Kristina till häst. Den väldiga duken tar sig ståtligt ut i sin förnäma ensamhet

och bildar en vägande insats i husets konstnärliga dekorer. Trädgården är begåvad med en verkligt parkartad lund av höga, skuggrika parasollpinjer. De ge en äkta romersk stämning, liksom den massa rosor, som finnas vid så gott som alla tider på året, tyda på södern i all sin frodighet. Också den konstnärliga utsmyckning trädgården redan fått — en fontän i brons, föreställande en gosse med en fisk, modellerad av prof. T. Lundberg, skänkt till beskickningen av Prins Eugen — hör till den traditionella i en vacker italiensk trädgård.

Men om stämningen i trädgården är huvudsakligen romersk, så är den grundton, som genomgår interiören vackert, konstnärligt svensk. Där råder ingen banalitet och ingen »prakt». Man känner och märker, att den ledande viljan är en personlighet med varm förståelse för det konstnärliga, det värdiga och harmoniska, som i förening, förmår skänka känslan av ett hem även åt en ministerbostad i ett främmande land.

ELLEN LUNDBERG-NYBLÖM.



Sergelsalongen.



En av ministerhotellets mindre salonger.



**CAP** FYRA ÄTCHOKLADER.  
*Palmeros Nyjök Gräddkrokant Bitler*  
 Tillfredsställa alla smakriktningar.



# REVOLUTIONENS IDYLLER

STORA MÄNS OCH STORA TIDERS VARDAGLIGA ATTRIBUT.

ALDRIG HAR VÄL NÅGON GENERATION synt sina efterkommande mera legendarisk än den, vilken på få år reste revolutionens guillotiner och Napoleons örnar mot historiens horisont.

Även för oss — som sett kanske ännu viktigare ting och av vilka kanske några (det är dock svårt att tro det!) en gång skola betraktas med samma häpnad — även för oss är det lika underligt omöjligt som för lugnare tiders barn, att riktigt begripa, att dessa monster och halvgudar från år I och år II varit människor som vi, med likadana krämpor och penningbekymmer, ömhetsbegrar och hemkänslor!

Vi föreställa oss dem ofrivilligt endast i heroiska och hemska attityder som domare, bödla och offer. Tänka vi t. ex. på Danton se vi i honom den väldiga klippan till man med hans stora, ärriga ansikte, hans svarta lejonman och stentorsstämma, sådan han dag efter dag, timme efter timme stred för Frankrike och för sitt liv — så nära till slut att segra att hans hatfulla domare ängsligt måste rusa till konventet efter ett splittrigt nytt dekret att slå ned den okuvlige med. Vi bli närmast chockerade om någon bredvid denna tragiska syn vill visa oss Danton, sådan han bara en kort tid förut lät se sig i sin hemstad Arcis, skyndande från advokat till advokat med köpehandlingar på den jord i fädernebygden han ivrigt från tid till tid förvärvat sig. Vi tro det för all del — men, som en av hans biografier L. Madelin uttrycker det — »man har all möda i världen att föreställa sig den bullrande folktribunen, sådan folket i Arcis såg honom: iklädd nattmössa stå i porten till sitt låga, vita hus, vars släta fasad bildar bakgrunden till ett torg i den bortesta ändan av den tysta lilla staden.» Och med samma häpnad höra vi om hans goda middagar och fina vinkällare, hans passion för fiske och lantliv, hans »broderade gardiner av bomullsmusslin» i lanthusets sängkammare och hans vita länstolar, »klädda med Utrechtersammet» i Pariserhuset vid Cour de Commerce, där hans första hustru, den goda, kraftiga Gabrielle med det mörka håret och den fylliga figuren var en glattlig värdinna för sin makes drabanter med sekreteraren Camille Desmoulins i spetsen.

Även honom se vi väl på samma stilerade sätt — likt den revolutionens unge romantiker han var, stående på halmstolen under Palais Royals arkader i begrepp att dela ut kastanjeblad som fälttecken åt den folkhop han eggat till extas med sin stammande tungas eld. Det skär sig nästan på samma sätt att tänka sig »La Lanterne's» hänsynslöse, obarmhärtigt kvicke skaffare som den blonda, vänliga Lucile Duplessis' man, ägare till 20,000 francs årlig inkomst, ett idylliskt lanthem i Bourg-la-Reine och ett vackert dito i staden, helt nära vännen Dantons — nämligen i n:r 1 Rue du Théâtre Français, numera n:r 22 Rue de l'Odéon.

Vilket kvarter det måtte varit på den tid — revolutionens första jäsande mera eldiga än grymma tid — då de bägge unga familjerna först slogo sig ned där! Eller rättare — vilket distrikt! Ty Cordelier-

*Även om vi borde begripa det, ha vi svårt att fatta att den franska revolutionens bloddrypande bödla även levde ett stilla och idylliskt privatliv. Dessa "revolutionens idyller" skildras här av Anna Lenah Elgström.*

distriktet, som det kallades innan det fick namnet Section de Théâtre Français, benämndes med ändå mera skäl Cordelierrepubliken. Det innefattade området mellan Luxembourg och Monnaiekvarteren. Danton var dess okronade härskare, styrande det från presidentstolen i Cordelierklubben och genom alla de tidningar, vilka utgavos av hans vänner och vapendragare inom det. Ty det myllrade av jurister, boktryckare, litteratörer och aktörer, idel oroligt, talangfullt, missnöjt ungt folk, alla besjälade av revolutionsiver och alla från sitt eget orosnäste spridande branden ut över hela Frankrike. Där gav Brune, f. d. faktor, blivande marskalk i Napoleons armé, ut »Le Journal de la Cour et de la Ville»; där bodde den sjuklige Dr. Marat och producerade »Ami du Peuple», där skrev den »store» Loustalot »Révolutions de Paris» och gav Camille Desmoulins ut »Le Vieux Cordelier». Men här skrev också Chénier »Karl den Nionde» och fick den uppförd på distriktets främsta scen Théâtre Français — en lysande framgång för honom och för hela Cordelierkvarteret. Ty i känslan av att vara revolutionens benådade egendomsfolk, framtidens unga stormän, höll man än så länge troget samman. På premiären ledde Danton själv claquen och då den misslyckade unge aktören Fabre d'Églantine, eggad av vännens succès, skrev ihop sin Molièreinspirerade »Philinte» höjdes han till skyarna, högt ovan Molière själv av den entusiastiske skönanden Camille.

Man roade sig också tappert där, Lucile Desmoulins hade fört en stor hemgift i boet och tyckte, som Madame Danton, om att se sin makes vänner hos sig. Var afton samlades de i det ena eller andra av de bägge vackra hemmen eller på något av kvarterets livliga kaféer — en upphetsad, deklarerande, debatterande ungdomlig skara, övermodig och skrattande.

Som Lenotre utbrister i »Flykten till Varennes» på tal om några andra lika ungdomliga upprorsmän: »Det var den ständigt förvånande kontrasten mellan revolutionshjältarnas officiella patos och munterheten i deras enskilda uppträdande. När man överraskade dem utanför scenen utan koturn och mask voro de så ungdomliga och fulla av smittande gott humor, så levnadsglada och äventyrslystna, att det såg ut som om de lidelsefullt haft roligt — det är det enda rätta ordet — åt de olyckor de lössläppte och åt den orkan som borttryckte dem själva.»

Men eftersom de nu icke voro några monster, utan människor som vi själva — hur skall man kunna förklara denna sorglöshet? Om inte helt enkelt med att de voro så unga. De hade redan omstörtat

så mycket och hade så mycken makt, att man lätt glömmes att Danton inte var mer än 34 år då han besteg schavotten, att Desmoulin var ändå yngre och att den äldste av hela laget (den mest osympatiska också) f. d. munken, mutkolven och matvraket Chabot inte ens fyllt 40 år, då han jämte de andra sonade vad han brutit. Vilket ju dock var flera år senare än under denna glanstid för »les vieux Cordeliers».

Varför skulle de inte vara glada då — när allt var till det bästa och friheten, även om en smula blodig, dock var väl värd alla offer den krävde?

Kvinnorna i kretsen kanske inte voro fullt så muntra som männen. Det äro ju för övrigt kvinnor sällan. Deras hjärtan gömma oftare en instinktiv skräck för livets faror, de tro inte så tryggt på sunnda förnuftets makt att avvärja dem, de äro kanske, allmänna än männen, fatalister.

Lucile Desmoulins har givit oss en oförglömmelig bild av sig själv och väninnan Gabrielle Danton under den stora revolutionsnatten till den 10 aug. 1792. Stormklockorna, vilka Danton satt i gång, skallade i genom de öppna fönstren till hans hem. H öpkrupna tätt intill dem gräto de bägge husturna ångestfullt, medan deras män med huvudena mot deras axlar sovo beslutsamma hjältars lätta sömn före avgörandet.

Fast naturligtvis kan man ta för givet att de bägge damerna dagen därpå voro idel småleenden över sina nya fina värdigheter: Gabrielle som ministerfru, Lucile som hustru till Generalsekreteraren i kansliet. Man kan riktigt se den lilla täcka, eleganta blondinen, där hon vid sin makes arm träder in i det högtidliga palatset vid Place Vendôme och Camilles naivt fåfänga uttryck då hon skriver sin obetalbara fras till fadern: »Frihetens sak har segrat och nu har jag min bostad i en Moupeous och Lamoignons hôtel.»

»Stackars Camille!» frestas man att med Mirabeau utropa. Trots den storartade upphöjelsen voro hans bästa dagar redan förbi. Aldrig mer skulle han sorglöst få vandra omkring därute vid Bourg-la-Reine tillsammans med sin lilla Loulou och vännen Fréron (en idyllisk Fréron ännu).

I »Gamla byggnader och papper» har Lenotre givit en förtjusande bild av de två unga makarnas liv därute — hur de lekte och rasade i gräset, kastade timjam på varandra och matade smådjuren, som hörde till Luciles lilla lustiga operettlantbruk. Man tycker sig ännu se Camille Desmoulins vandrande i lindalléerna på hemväg till gården, då kvällswardstimmen var inne, skymningen föll och kastanjerna doftade — den veke, unge Camille lycklig som aldrig förr eller senare i sitt liv. Ty han var ju född — inte långt därefter skulle han själv med tårar betyga det — »för att skriva vers». Han var lycklig med en renare, ädlare lycka än alla de fåfängliga Paristriumferna kunnat ge. Den fördjupade honom — alldeles som Dantons nya lycka mildrade och uppjukade honom, där han vid sin andra husturus, den 16-åriga Lucy Gély's sida ungefär samtidigt levde ett lugnt lant- och hemliv i Choisy och Arcis. (Forts. sid. 792.)

**KRAFTNEDSÄTTNING**  
efter sjukdom  
häves snabbast med **IDOZAN**  
Rådfråga Ederläkare. Fås å alla apotek

**Lidol**

är den tillförlitligaste av alla bröstkarameller

Ende tillverkare:

**AXEL FORSBERG - GÖTEBORG**

# HEMMA HOS ÖVERSTÅTHÅLLAREN

ETT HEM RIKT PÅ KONSTSKATTER OCH KULTURELLA INTRESSEN.

EN DOFT AV SVENSK herrgårdskultur med allt vad den innebär av ideella, estetiska och sociala intressen slår en till mötes, när man kommer in i överståthållarhemmet vid Slottsbacken. Redan arkitekturen med dess ståtliga barock, ger något av detta intryck, som ytterligare fördjupas av de många praktfulla och konstnärliga dyrgrisar detta hem rymmer. Både överståthållarens släkt och hans makas ha haft utpräglad konst- och samlarintresse och så har deras hem blivit rikt på både äldre och yngre konst, på släktklenoder, var och en med sin historia.

»Det här till exempel», säger fru Hederstierna och visar ett skåp i tidig barock, »räddades» under 30-åriga kriget och har sedan kommit i Hederstiernska släktens ägo. Det tillkom med all säkerhet under en period, då katolikerna förföljdes, och därför fingo gömma sin madonnabild, som bara visades på söndagarna, då skåpdörrarna slogos upp.

Ett annat litet skåp i svart och guld, kinesiskt arbete, är liksom den utsökta porslinsamlingen ett minne från Ostindiska Kompaniets dagar, då det hemfördes för Jonas Alströmer och sedan genom gifte kom först i Silfverskiöldska, så i von Dardelska släktens ägo.

De vackra kopiorna av släktporträtt har fru Hederstierna själv utfört efter original av olika mästare, bl. a. Breda. En utsökt miniatyrsamling från denna tid, däribland ett porträtt av överståthållarens farfar, utfört av Fredrika Bremer och ett annat av fru von Dardel, fru Hederstiernas mor, hör också till släktklenoderna.

»Vad vi däremot inte kunna räkna till släktporträtten utan förvärvade under Halmstادتiden», säger fru Hederstierna skämtsamt, »var porträttet av Ulrika Eleonora, vars mor, den blida, danskfödda drottningen, ju tillbragte sin smekmånad på Halmstads slott. Helst ville vi haft ett av henne själv men det var tyvärr oansköffbart». Ett intressant porträtt av fru Hederstiernas far, Fritz von Dardel, är utfört av den finske målaren Ekman, om vilken man sade, att hans bästa porträtt gjordes på 3—5 timmar — höll han på längre, blev det misslyckat. Många av konstnärernas landsmän ha särskilt gjort besök för att få se det.

»Emellertid trivs vi bäst härinne», säger fru Hederstierna och visar familjens »vardagsrum» med modärna, bekväma möbler och välförsedda bokhyllor. »Det är egentligen min mans arbetsrum, men här samlas vi alltid om kvällarna, när vi någon gång ha en ledig sådan».

»Vad lektyr beträffar, är det helst memoarer och biografier vi båda syssla med, och därvidlag sätter man ju mest värde på de mest uppriktiga.»

Överståthållarens största nöje vid sidan av hans maktpåliggande värv är ridning

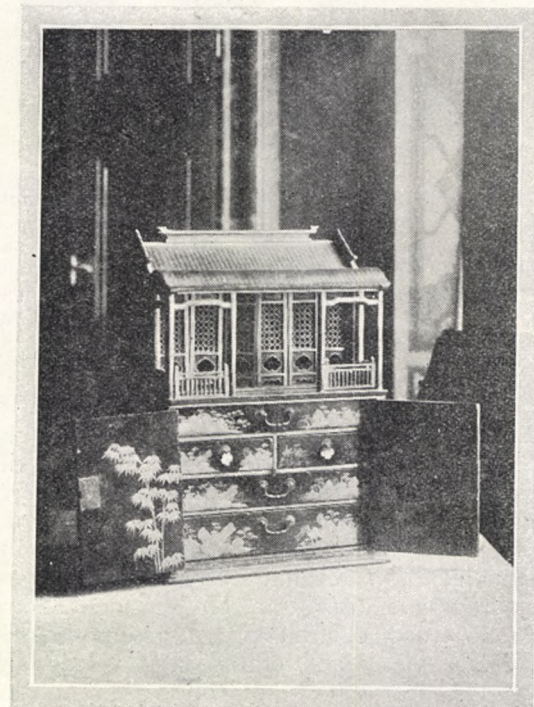


Överståthållare och fru Hederstierna med sina niëcer, fröknarna von Dardel och Hederstierna.

*Ett svenskt aristokrathem, där intresset för dagens frågor är lika levande som sinnet för gamla minnen och stolta traditioner är överståthållare och fru Hederstiernas.*

och hästar. Hans dag börjar kl. 7, då han gör sig i ordning till riddturen, som inte det värsta oväder kan hindra honom att ta varje morgon.

Djurskydd och djurvård är ett av de många intressen fru Hederstierna, själv mycket förtjust i hundar, entusiastiskt delar med sin make. Ett annat är resor.



Det kinesiska skåp, som hemfördes åt Alströmer.

Den resa de nu senast för 2 år sedan företogo, gällde England via Frankrike.

»Det var innehållsrika dagar vi den gången tillbragte i London», säger överståthållaren, »och särskilt var det mig en glädje att få göra Lord Curzons bekantskap, denna stora och imponanta personlighet, som ingen kan glömma, som en gång fått nöjet göra hans bekantskap. Det har också varit en glädje att se, hur känt och uppskattat Sverige mer och mer blir ute i världen. Trafikförbundet, vars ordförande jag har den äran vara, har därvid med sin turistrekklam gjort en stor insats. Våra ordnade förhållanden, vår kultur, som sträcker sig till så gott som alla lager, imponerar ju också på alla, som komma hit. Men i en sak äro vi underlägsna de

flesta utlänningar: konversationstalang. Att älskvärt och behändigt bolla med repliker, lätt och graciöst behandla ett ämne utan att röra in en mängd personliga frågor, det är en konst som de äro mästare i. Och det roar och rekreerar mig att deltaga i sådana samtal».

Överståthållarens stora intresse är och förblir emellertid juridiken. Hans älsklingsämne från ungdomen har blivit hans livsverk.

»Att med skarp logik genomtränga ett mål och på så sätt nå fram till vad man finner utgöra verklig materiell rättvisa, det är ett arbete, som skänker tillfredsställelse», säger han och påpekar samtidigt det omutliga rättskipningssystem vi äro nog lyckliga att ha i vårt land.

Vad nu beträffar kvinnans rätt att fungera som domare, har jag motarbetet dessa förslag med hänsyn till den folkopinion, som ännu i detta avseende finnes i vårt land. Samma sak är det med kvinnliga präster. Att kvinnan kan ha stor religiös begåvning, är jag den siste att förneka, men det är nog bäst för henne själv och utvecklingen i sin helhet, att hennes rätt att bekläda prästambeten inte bifalles, förrän tiden är mogen härför, d. v. s. att det lämpliga däri gått in i allmänna medvetandet. Men vilken standpunkt man än har till alltför brådstörtade reformer, måste man säga, att det är härligt att leva i en tid, då alla pulsar slå snabbare och starkare än eljest».

Med sin vidsynthet, sin klokhet, sin ungdomliga vitalitet är överståthållare Hederstierna en värdig representant för den svenska aristokrati, som vet att realisera det gamla mottot: »Noblesse oblige». Det vackra hemmet vid Slottsbacken, där hans maka är en älskvärd och intagande värdinna, har också blivit en mötesplats för svenska och utländska gäster från när och fjärran.

E. M.



Av alla bakpulver man sett  
sägs Tomtens vara numro ett



# FRÅN DEN GAMLA GODA TIDEN

EN ÄRKEBISKOP. AV DAN AKERHIELM.

»ÅRTALET MINNS JAG INTE, MEN det var vid sista ständsriksdagen», sade en gammal hederlig småstadsborgmästare, som vid gamla kungens regeringsjubileum 1897 narrat oss till en restaurang, där han vid sitt senaste stockholmsbesök gjort bekantskap med två vackra och trevliga servitöser, då vi, som inte återfunno dem, frågade när det var han såg dem. Jag minns inte precis året när jag första gången såg Hans Högvördighet Svea Rikes Ärkebiskop Anton Niklas Sundberg; men det var samma år vår nya lag om rikets mynt kom till — den som är intresserad kan ju se efter på en innehavande sedel — och det var första gången jag såg ett guldmünt. Vi höllo på med simövningar i öppna sjön när hans vagn for förbi — han stannade och utfäste ett pris av en guldfemman till den bästa dykaren samt överlämnade den med orden: »förbannat bra gjort, min gosse.»

Ja, Hans Högvördighet svor, det är inte värt att förneka den saken. Det kan läsas på pränt i en på sin tid mycket bekant broschyr: »I skolen alls inte svärja», vars första punkt slutar med orden: »Sveriges prästerskap svär, ja, Sveriges ärkebiskop svär». Och när han gjorde det gjorde han det som en hel karl som han gjorde allt vad han gjorde. Men han kunde annat också: en åldrig prästman berättade mig en gång att han aldrig skämts så mycket som när han deltog i en uppvaktning, som anhöll att ärkebiskopen icke skulle svärja »så att folk hörde det» och denne svarade med en utläggning av skriftens ord: »Ve eder, fariséer och skrymtare.»

Allmänt bekant är förmodligen hans svar till en prästerlig värd, som bjöd honom att taga aptitsupen i enskilt rum, så att det icke skulle förargas någon av de små: »tack, jag super aldrig i smyg»; mindre kanske hans svar till en annan, som ursäktade sig med att han ej bjöd på bäjerskt öl, därför att man blir så tung i huvudet därav; »blir man det», blev det förvånade svaret, »det visste jag inte, jag har aldrig druckit så mycket». Men båda äro mycket betecknande både för hans åsikter och hans framträdande. — Skrymteri avskydde han mera än allt annat och han behövde aldrig söka efter ett svar.

Aldrig har jag sett en riksdagsstalare komma av sig så ordentligt som en gång efter ett inpass från talmansstolen, som då både fysiskt och psykiskt fylldes på ett sätt som varken förr eller senare. Det gällde den segslitna frågan om census för politisk rösträtt, och talaren, som — det visste alla — gift sig till sin förmögenhet och hade denna att tacka för sin karriär, talade om penningens berättigade inflytande: antingen är den ärvd och har medfört traditionens förnämlighet, eller också förvärvad — när han hunnit dit hörde man en röst från överst vid talmansbordet: »Nå, men när man gifter sig till den?» Kammaren fick aldrig frågan besvarad. — Föga mindre stukad blev den unge kurator i Värmlands nation, som hälsade dess förste hedersledamot med vackra — och sanna —

*Om få svenska män torde så många historier finnas som om den gamle ärkebiskopen Anton Niklas Sundberg, en av den svenska kyrkans störste män. Intimt och personligt tecknar här friherre Dan Akerhielm i sina minnen från den gamla goda tiden en bild av honom.*

ord om alla de kojans söner, som i vårt land genom arbete och försakelser uppnått statens och kyrkans högsta äreställen, då föremålet svarade med att beklaga att han icke kunde räkna sig till dem: »min far var», förklarade han, »visserligen hattmakare, men han var en av de rikaste knösarna i Uddevalla och vårt hem var känt för god mat».

Ännu efter åtskilligt mera än fyrtio år skulle jag, tror jag, kunna ord för ord upprepa hans andel i ett samtal, som jag kom att åhöra, mellan honom och en annan vän till Henning Hamilton kort efter dennes fall; sanna, mänskliga, på en gång dömande och förlåtande ord. Så djupt in-

## Ett Markus Larsson-porträtt.



*Markus Larsson bondsonen från Östergötland bragte i mitten av 1800-talet hela Sverige i förtjusning med sin effektfulla konst. Överdådig som målare var han icke fullt lika lyckad som människa. Hans tragiska levnadssaga ger skulptören Knut Jern här en liten belysning på samma gång han låter oss se ett av de sällsynta porträtten gjorda av Markus Larsson.*

DÅ MARKUS LARSON VID 24 ÅRS ålder 1849 efter fullbordade studier vid Målarakademien i Stockholm återkom till sin hemtrakt, reste han omkring på herrgårdar och målade porträtt. Han träffade då »sitt öde» på en av dessa platser. Hos familjen Sleeman på Kammarbo bodde nämligen en rådmansdotter från Motala, den sköna Adele Roos, och hit kom Larson ofta och hälsade på. Hans ömma låga visade sig snart besvarad och nu följde den kanske lyckligaste tiden i hans liv. Just då målade han det porträtt som är anledning till dessa

(Forts. sid. 790.)

tryck gjorde de på mig att jag sedan aldrig utan en känsla av obehag kunde se den man, som han tillskrev lejonparten av skulden till att olyckan blev allmänt känd och om vilken han sannerligen icke skrädde orden...

Vilket ju är ett svenskt lynnesdrag — jag vet överhuvud ingen som var så genomgående svensk, med svenskens fel och förtjänster som Anton Niklas Sundberg. Snobb var han minst av allt — och det är ju, betecknande nog, också ett engelskt namn; en ung docent i filosofiska fakulteten, som rådfrågade prokanslern om utsikterna för honom, om han med sina lärdomsmeriter ägnade sig åt arbete i Herrens vingård, lär han ha svarat: »det vet jag inte, ty själv har jag aldrig varit en lärd man, men blev ändå överuppsyningsman; vad min unge vän angår, så kom ihåg att det behövs också rättare — något annat borde jag kanske aldrig ha blivit, och jag hade kanske varit bäst nöjd med det.» En annan, som presenterade sig som »teolog» — det vanliga namnet på en student tillhörande teologiska fakulteten — fick repliken: »Så roligt att se en teolog; jag har icke träffat någon värdig detta namn sedan min vän Martensen dog; men», tillade han, »vet hut och frukta Gud, så kan ni kanske ändå göra nytta.»

Det berättas att bland den nuvarande ärkebiskopens lyckönskningstelegram fanns ett från en konstnärlig umgängesväninna i hans hem i Paris så lydande: »Nathan, du ärkebiskop!». Det fanns ingen som blev förvånad när Sundberg blev ärkebiskop — med undantag för honom själv. Legenden tillskriver honom att ha sagt: »Usch, vad det går.» Jag vet inte om det är sant — förmodligen är det icke så. Men det kom under samtal mer än en gång fram att han aldrig ansåg sig värdig sin upphöjelse. Det låter paradoxalt att påstå att det bodde ett blygsamt sinne i denna stolta, om självmedvetenhet och självkänsla vittnande gestalt. Men de som kände honom skola vittna att det var så. En som stod honom mycket nära har försäkrat mig att han aldrig övervann känslan av ovärdighet till primatet i den svenska statskyrkan, som han satte så högt. Att han kände och erkände sin förmåga på andra områden, därom vittnar den gamla, numera kanske glömda historien om, när han på väg till ett krångligt riksdagsplenum råkade ut för en olyckshändelse, som höll på att kosta honom livet. »Vad tänkte Ers Högvördighet inför döden», frågade någon honom då han kom försenad upp i kammaren. »Jag tänkte», svarade han, »nu tar f-n Mannerskantz (som snarare med årens än med kompetensens rätt beklädde vice talmansposten), »för detta plenum kan han inte klara.»

Med vördnad och aktning möttes han i livet mera kanske än någon svensk man jag skådat. Det har alltid förvånat mig att det icke funnits någon Horatio, som velat tälja hans levnadssaga. Men det var väl att det icke blev Horatio-Sigfrid Wieslgren; ty han hade aldrig förstätt honom.



En välgörande karamell,

utmärkt mot hosta och heshet, och därtill en godsak för stora och små är NISSENS BRÖSTKARAMELLER



Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

# FURSTEN SOM ÄR LÄKARE

EN SVENSKAS SYMPATISKA SKILDNING AV DEN BAYERSKA PRINSEN-DOKTORN.



Prins Ludvig.

*En landsmaninna, som under kriget hade tillfälle att på nära håll följa den bayerska prins Ludvig Ferdinands utröttliga arbete i lidandets tjänst, skriver härom till Idun.*

I detta krigslasarett hade undertecknad förmånen att tjänstgöra som frivillig operationssystemer de sista krigsåren — och har därigenom på nära håll sett huru mycket prinsen uträttat. Operationerna började kl. 7,30 f. m. och varade oavbrutet till middagstiden, ofta ända till kl. 2. Den ena sårade efter den andra bars in i operations-salen, de svåraste operationer företogs och prinsen var alltid med samt utförde själv en hel del operationer. Visserligen funnos där många andra läkare, vanligtvis fyra vid de större operationerna men prinsen var utröttlig. Också var han särdeles avhållen av både personal och soldater. Själv har jag sett hur prinsen, då t. ex. en granatskärva eller en kula borttagits och låtit infatta den i ett guld- eller silvermynt, därå ingraverat sitt namn och datum då operationen skedde; sedan överlämnade han egenhändigt denna gåva som minne åt soldaten med de orden: »Här får du något att hänga i klockkedjan». Prinsen sökte alltid att uppmuntra de stackars krigsoffren som lidit så mycket. Hur ofta hörde jag ej soldaten som skulle opereras fråga »skall prinsen göra det?» När detta bejakades sågo de belåtna ut.

Men prins Ludvig Ferdinand får också tid över för andra intressen. Liksom sin farfar konung Ludvig den I:te har han stort intresse för musik och konst. Han har komponerat flera musikstycken och spelar utmärkt fiol. När Wagneroperor ges,



Prins Ludvigs gemål och dotter.

ser man alltid prinsen som för sitt nöje spelar med i orkestern.

Sedan 1883 är prinsen gift med prinsessan Maria de la Paz, infantinna av Spanien, en godhjärtad dam vars hjälpsamma hand är utröttlig att lindra nöd och bekymmer. Prinsen har utgivit en hel del böcker, dels på tyska dels på spanska, rese-skildringar, personhistoriska arbeten m. m. Enda dottern — utom prinsparets bägge söner — är prinsessan Maria, vilken med sitt strålande glada lynne lyser upp hemmet, förresten mångsidig i sina intressen liksom föräldrarna, road av musik, målning och andra konstnärliga sysselsättningar.

B. T. B.

## EN HEMSLÖJDENS EGEN HÖGSKOLA

ÖNSKNINGAR, SOM VÄNTA PÅ SIN UPPFYLLELSE.

FRÅGAN OM EN HEMSLÖJDENS egen högskola blir för varje år mera aktuell. Hemslöjdsrörelsen har, liksom nästan alla rörelser av ideell art, väckts och letts av personer, som oegennyttigt gripits av denna djupt fosterländska angelägenhet.

Rörelsen ledes nästan överallt fortfarande av sina första övertygande kämpar. Detta är dess styrka, och det är frågan om, ifall den någonsin mera skall bäras av samma våg av glad och osjälvisk arbetsvilja som i dess unga dagar. Tiden och arbetsmarknaden är ej längre densamma som förr, och det är ytterst få människor förunnat att uteslutande ideellt ägna sig åt ett livsintresse.

För att säkerställa hemslöjdens framtid, för att vinna kunnig, målmedveten ledarkraft är det en livsfråga för hemslöjden att skapa denna kraft, att finna personer med förutsättning att leda arbetet.

Hemslöjdrörelsen får ej glida på sned. Ett felgrepp, ett bakslag kan vara ödes-

*Behövet av en hemslöjdens egen högskola gör sig alltmera gällande, vilket framgår av denna artikel, som även redogör för hur man planerat en dylik skola. En tanke värd uppmuntran och intresse!*

digert, och orubbligt måste dess ledare fasthålla vid:

1. upprätthållandet av en sträng och hög materialnivå,
2. bevarande och uppärbetning av våra gamla fina och svåra tekniker,
3. vården av ortstraditionerna och
4. känslan av det konstnärligt äkta.

Härtill kommer så ekonomifrågan och organisationen, allt svåra och krävande saker, vilka var i sin art fordra utbildning.

Hemslöjdskommitténs förslag går ut på att en högre skola inrättas såsom påbyggnad å teknisk skola eller slöjdseminarium, eller bör eleven vara av hemslöjdsförening eller hushållningssällskap förordad såsom

särskilt lämplig. De elementära tekniska kunskaperna böra alltså vara inhämtade förut, varför undervisningen kan direkt inrikta sig på hemslöjdens speciella områden. Undervisningen bör, såvitt möjligt, inriktas på att individuellt leda de olika begåvnarna in på vars och ens speciella område.

I en praktiskt konstruerad, direkt för hemslöjd utarbetad form bör undervisning meddelas, dels genom föreläsningar, dels genom övningar. De förra föreslås att omfatta: stillära; svensk kulturhistoria, svenska hemslöjdens historia, utveckling och karaktär; materiellära, vari ingår färglära; samt ekonomilära och affärskunskap. Övningarna böra bestå i, dels mönsterteckning, såväl kopiering som egna kompositioner och arbetsritningar, dels förfärdigande av modeller, både efter äldre hemslöjdföremål och efter egna kompositionsteckningar. Till skolan bör, om möjligt, anslutas en vävnadsanstalt, där eleven får till

(Forts. sid. 790.)



## H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL



# EN SVENSK SÅNGERSKA FRÅN WILHELM I:s TID

FRU JULIE MONTGOMERY BERÄTTAR OM SINA MINNEN FRÅN STUDIETIDEN I TYSKLAND.

Den på sin tid så uppburna och firade koloratorsångerskan Julie von Axelson, sedermera

»NÄR JAG LÄMNADE MUSIKALISKA akademien, där jag måste avbryta mina studier på grund av sjukdom,» säger fru Julie Montgomery, född von Axelson, vår celebra sångerska, var det friherrinnan Leehusen, Kristina Nilssons lärarinna, som tog hand om mig och mina studier. Genom henne blev jag för övrigt bekant med Kristina Nilsson själv och vår vänskap varade genom åren och avbröts egentligen först genom hennes död.

I friherrinnan Leehusens sällskap reste jag emellertid till Leipzig, där jag tillbragte några sällsynt lyckliga och innehållsrika år, medan jag utbildades till koloratorsångerska.

Det var i den gamla lärdomsstaden en atmosfär av förståelse och hänförelse för konst, musik och vetenskap, som jag tror, man sällan kan finna motstycke till på annat håll. Endast det äkta, det bästa i musik och konst hade man där resonans för. Leipzigpubliken hörde till dem, som föredra musernas musik framför sirenernas. Det var därför med spänning jag motsåg min debut på Operan där, men lyckligtvis försvann snart min oro och jag kände mig bara glad och tacksam att få sjunga inför människor, som så fulländat förstodo konsten att lyssna.

Bland mina kamrater under utbildningen var också Josef Kainz, men den gången



Fru Montgomery (t. v.) med sina syskon.

anade man inte, att den anspråklöse och hyglige unge mannen en dag skulle bli en Hamlet, en Romeo och en Don Carlos med världsrykte.

Några månader studerade jag också i Wien och Berlin, båda musik- och nöjescentra i bästa mening. Det var ju under den gamla goda tiden.

I Berlin råkade jag vara just, då kung

fru Julie Montgomery, berättar här om sina studieår i Wilhelm I:s Tyskland.

Oscar kom på officiellt besök till gamle kejsar Wilhelm och med sin charm och sin vältalighet på klingande tyska vann allas hjärtan. »Har ni sett svenska kungen?» frågade alla varandra — i salonger, i affärer och på kaféer. »Så stilig han är och så utmärkt han talar!» Bland de lyckliga, som fingo kallelse att möta honom vid stationen, var också jag, och med sitt briljanta minne för personer kände han genast igen mig från de tillfällen jag sjungit i Stockholm och »hälsade från Sverige.»

Kronprins Fredrik, som samma morgon återkommit från Italien — just lagom att vara med om festligheterna för kung Oscar — tjusade alla genom sin ridderlighet och älskvärdhet. »Vilket språk talar ni?» frågade han mig och när jag svarade: »Landets, Ers Kunglig Höghet» blev han glad, att det tyska språket föreföll vara känt och läst även på andra sidan Östersjön.

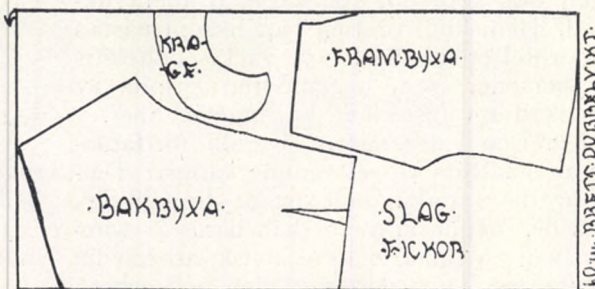
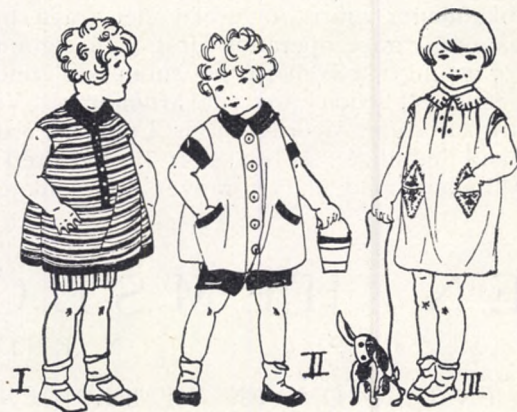
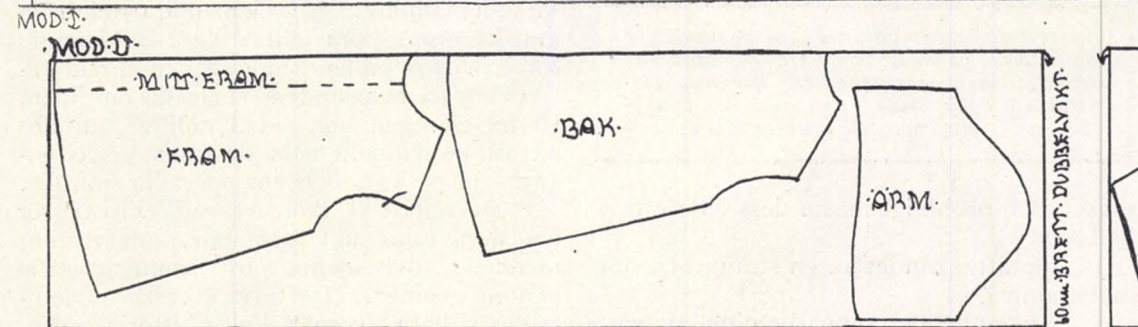
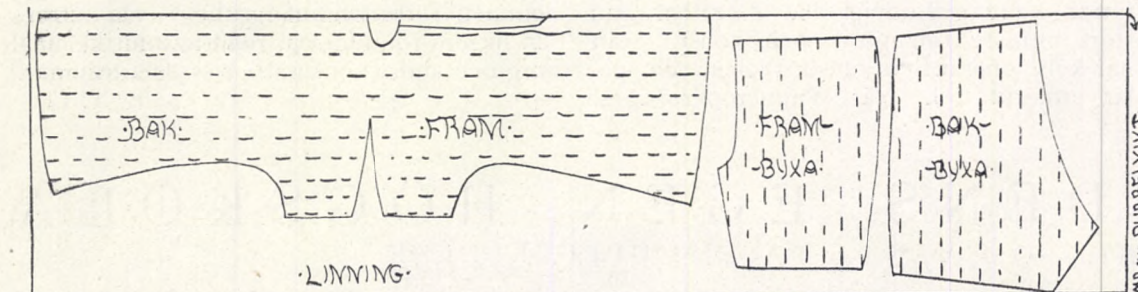
Ja, det var glada och solfyllda tider och vem anade, att det rika mäktiga kejsardömet några decennier senare skulle stå inför sin upplösning?

Emellertid återvände jag efter några år till Stockholm, men uppträdde här aldrig på Operan, endast på konserter. Efter den tidens uppfattning kunde en familjeflicka ju inte gärna beträda »de tiljor som föreställa världen» — hon fick nöja sig med estraden.»

—n.

## LILLEN VILL LEKA OCH RASA

NYANSKAFFNING TILL RUSTIBUSSARNA PÅ SOMMARNÖJE.



NÄR MAN PÅ VÄREN FÖRHOPPningsfullt räknar igenom lillens, respektive lillans, nya och nystrukna garderob, tycker man sig ofta ha tagit till den nog så rikligt. Men sedan, när de små telningsarna släppts ut på landet och under någon månad fått fritt utveckla all sin medfödda fallenhet att rota i sand och lera, att fastna i alla taggiga törnrosbuskar, att lägga sig på magen över jordgubbslandens saftigaste bär och sätta sig ned på fina, vita

Smättingarnas nya vårgarderob börjar kanske redan efter sommarnöjets första strapatser se lite skamfilad ut, så att nyanskaffning är på tiden. För denna ger grevinnan Marg. von Schwerin här några goda förslag till präktiga lekdräkter åt lillen och lillan. Mönster kunna rekvireras genom Idun. Pris kr. 1: 50 per styck.

byxor och rutscha utför bergsknallar, så får mamma snart en mera betänksam min, då hon synar de näpna plaggen. Och när juli månad är inne, får hon ta sitt parti och besluta sig för att sy nya kläder åt sin välsignade lilla unge.

De båda första av dagens modeller passa lika bra till en pojke som till en flicka. Det är — just med tanke på sandhögarnas och berghällarnas oemotståndliga frestelse

(Forts. sid. 791.)

**PÄHLSSONS**  
Teaterkonfekt  
Högfin kvalitet  
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pählsöns  
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

**BLUS** BLIR ELEGANT  
KEMISKT TVÄTTAD  
ELLER FÄRGAD HOS  
**ÖRGRYTE KEMISKA · GÖTEBORG**

## DET FÖRSVUNNA GULDHJÄRTAT

I JULIAFTONENS BLÅ SKYMNING låg den lilla järnvägsstationen öde. Skogen, som slöt en tät mur omkring stationshuset, spårerna, växlarna och godsmagasinet, susade vemodigt. Längst borta stirrade ett stort grönt öga. Genom ett öppet fönster hördes telegrafens nervösa pickande och någonstades ifrån hördes en röst tala.

— Ja, sade rösten, det är tio år sedan jag var här sist. Tio år är ju strängt taget ingen tid. Där ute tyckte jag att åren rusat i väg, att dessa tio år varit korta som lika många timmar. Ofta nog tyckte jag att de gått alldeles för fort, jag hade velat hinna med mera, åstadkomma något som jag kunde vara stolt över. Något blev ju gjort i alla fall. Av vad värde, därom må andra dömma. Men när de tio åren lupit ut då stod jag inte ut längre. Jag kände mig utarbetad, tom, tom som ett urblåst ägg. Och så kom hemlängtan. Jag sade till mig själv att där hemma, där får du förnya dina intryck av det som du håller kärt. Du kommer att åter känna en känsla av samhörighet med den jord där dina fäder vila, du kommer att höra det språk talas som är ditt eget. Och så reste jag.

Rösten tystnade.

— Litet vatten till? frågade en annan röst.

— Ja tack, tack, tack.

— Vet ni vad, det är i alla fall bra besynnerligt med det här livet. Jag kom hit i förmiddags och nu sitter jag här färdig att resa tillbaka igen. Jag har sett nog. När jag steg av tåget i förmiddags hade jag rent av hjärtklappning. Mina ögon slukade träden, stenarna, husen, människorna, telefonstolparna. Kråkornas kraxande var den ljuvligaste musik. Jag hade inte hört kråkor på tio år. Jag gick vägen framåt och var så lycklig som en människa kan vara. När jag kom till den stora stenen som står vid gamla soldattorpet, ni vet, satte jag mig och levde om igen alla de gånger jag sett den stenen. Det var nämligen till den vi fick följa far när han skulle gå till stationen. Dit, men inte längre, gick vi för att möta honom när han kom tillbaka, och då hade han alltid med sig något gott. Där vid stenen började stora världen för oss. Bortom den fanns alla härligheter, karamellfabrikerna och någonstades ännu längre borta bodde julbocken.

En vemodig historia om hur slumpen kan spela människor och känslor ödesdigra spratt och hur orsakernas sammanhang endast för sent uppdagas — också genom en slump.

— Jag gick vidare och kom till det stället där det varit skogsbrand. Där plockade vi hallon för i världen, nu hade ungskögen vuxit till sig, så att det kanske är slut med hallonbuskarna nu. —

— Ånej, det finns en hel del kvar där ännu, mina barn bruka hitta en hel hop, sade den andra rösten.

— Förr i världen kunde man få litertals på en kort stund. Mor gav oss fem öre för litern, och det var mycket pengar det. Nå ja, jag gick och gick och till slut kom jag till genvägen, tog av in i skogen och fann att den var sig precis lika som förr. Den susade liksom förr, bara litet vemodigare, tyckte jag. Min spänning steg allt efter som jag närmade mig målet. Och när skogen glesnade och jag såg fälten, och gärdesgårdarna, alla de gamla gårdarna då tog jag hatten av mig. Ack ja, Herre Gud!

Rösten tystnade och fortsatte strax därpå.

— Allt var som förr. Dörren till köket stod öppen som hade mor gått in alldeles nyss. På brunnsstaketet satt en katt, och på brunnstången satt en skata och tittade på katten. Borta vid vedboden stod sågbocken precis som hade far bara gått in för att dricka en kopp kaffe. Hönsen promenerade som förr och i ladugården brakte fåren. När jag gick över gårdplanen kom en man mig till mötes. Jag talade om för honom att jag bott här förut och jag kommit bara för att hälsa på mitt gamla hem. Mannen visade sig vara den nye ägaren, den som köpte gården efter storbhuset. Han såg ut att vara en stillsam och hygglig man. Och när han bjöd mig in så sade jag tack.

— Inomhus var det givetvis annorlunda. Vi satte oss i kammaren medan vi väntade på kaffet. Under tiden pratade vi om allt som hänt medan jag var borta. Jag fick veta vilka som voro döda, vilka som gift sig, och vilka gårdar som bytt ägare. Och medan vi pratade kom husfrun in med kaffebrickan. Hon såg också hon rejäl ut. Högräst och högbramad, med en god och

munter blick i de blå ögonen. Och medan vi drack kaffet så gled samtalet in på barn-tiderna och huru vi pratade så visade det sig att hon hade tjänat i en granngård och att vi hade likt tillsamman många gånger. Och vi erinrade oss så oändligt mycket. Svamplockningar och bärplockningar, den gången när jag fick smörj därför att jag petat ner ett fågelbo. Och medan vi pratade reste sig mannen och gick fram till en skänk och letade i en låda. Under tiden hade jag redan fattat beslut att be och få bo kvar hos dem en vecka eller så. Hon svarade vänligt, ja nästan smickrad på min fråga. Men då kom mannen fram och räckte mig något i sin hand, och frågade om jag kände igen saken. I hans hand låg ett litet guldhjärta. Om jag kände igen det. Det mörknade för mina ögon och mitt hjärta började arbeta våldsam. Han sade att han hittat hjärtat i en golvspringa bakom soffan, i springan närmast väggen.

— Jag sade att det var min mors, och då bad han mig behålla det. När en stund gått frågade jag om han ville köra mig till stationen. Jag hade glömt en sak som jag måste uträta i staden innan jag stannade här ute. Strax därpå spände han för och så bar det iväg. Och nu sitter jag här. — Säg kommer inte tåget snart stationsinspektorn?

— Om elva minuter, svarade den andra rösten.

— Ser ni hjärtat här. Ser ni inte hur min hand darrar när jag håller det? Och vet ni varför? Ja, varför skall jag inte tala om det, det lättar. Min mor förlorade det. Samtidigt hade jag förtjänat några kronor genom att skriva ett brev till en tidning om en eldspåda. Pengarna dömdo mig. Hon trodde jag hade tagit hjärtat och sålt det. Jag var dömd. Ingenting hjälpte. Tre månader senare dog mor i den tron att jag var en tjuv. — Säg mig inspektorn tror han, att de döda veta vad som sker här nere? Att de följa med de sina?

Rösterna tystnade. Telegrafens pickande och kvällsvinden susade i skogen. Långt borta hördes ett mullrande dån och så vart det gröna ögat rött.

NATANAEL CASSEN.

## En trotjänarinna av

HÖSTEN 1878 KOM DEN DA 22-ÅRIGA Anna Myhrman från Värmland, som hjälp i hemmet, till fru Hildegard Thorell, den framstående porträttmålaren, som då liksom än i dag bebor en villa på Djurgården, Stockholm. Det var i ett gästfritt och representativt hem Anna hamnade, där hon, som var ovanligt duglig, snart gjorde sig mycket omtyckt.

När härads hövding Thorell med fru tidvis voro borta på resor, kompletterade hon sin färdighet i finare matlagning genom att gå som elev i det närbelägna Hasselbackens berömda kök. Den undervisning hon fick, var sannerligen icke bortkastad, ty hon blev efter hand så skicklig som en riktig kokfru. Det behövdes också, ty i Villa Thorell gick det livligt till. Där stod porten på vid gavel för de vänsälla makarnas umgänge, där skymtade vad Stockholm ägde bäst i konstnärskretsar och i den musikaliska och litterära världen, där sågos greve Georg von Rosen, Börjesons, Reinhold Norstedt med fru, makarna Svedblom, Neruda, Lunkan, Helena Nyblom för att nämna några namn



Till Iduns galleri av trotjänarinnor fogas i dag bilden av Anna Myhrman, som i 47 år varit i målaren fru Hildegard Thorells tjänst.

## gamla stammen.

Kokerskans plats var ingalunda lätt, men hon fyllde den på ett sätt, som var över allt beröm. Då fru Thorell vistades utomlands, skötte Anna med aldrig svikande intresse hemmet åt sin hushande, och när makarna voro borta tillsammans, visste de, att villan var i goda händer.

För den uppväxande ungdomen, fru Thorells syskonbarn, blev Anna, barnkär som hon är, en god vän. Då Anna fyllde 50 år, blev hon på sitt herrskaps tillskyndan dekorerad med Patriotiska Sällskapets guldmedalj för långvarig och trogen tjänst.

Efter sin hushandens bortgång har Anna blivit ännu mer oumbärlig för sin matmor, och det intresse hon förr visade de unga släktingar, som gingo ut och in i hemmet, har nu utsträckt sig till att omfatta även den yngre generationen, av vilka ett par redan äro nästan vuxna. Hon står för de unga liksom för alla som den vackraste representant för ett nära nog utdött släkte, för trotjänarinnornas inom kort försvinnande kår,

INGEBORG HEGARDT,  
född Tamm.

**Ständigt stigande**

försäljning är det bästa beviset för att högsta kvalitet förenas med lägsta pris hos K. F:s margarin, som tillverkas av Kooperativa förbundets margarinfabrik, landets ledande, o. säljes endast i konsumtionsföreningarna landet runt.



# IDUNS PORTRÄTTGALLERI



MARIE SOPHIE SILFVERHIELM.  
F. Stenberg, Arboga. Änka efter regementsveterinären J. R. T. A. Silfverhielm.  
85 år den 17 juli.



JEANETTE SPENS.  
F. frih. Manderström, Södertälje. Änka efter överstelöjtnanten, greve Jakob Melcher Spens.  
80 år den 13 juli.



AGNES LAGERSTEDT.  
Fröken, Sthlm. F. d. folkskollärarinna. Innehär Illis quorum. Erhöll Idunpriset 1913.  
75 år den 14 juli.



BEDA OLSEN.  
F. Hain, Sthlm. Maka till vice amiralen Carl Olsen.  
75 år den 23 juli.



MINCHEN LECHÉ.  
F. Sager, Sthlm. Maka till professor Wilhelm Leche.  
70 år den 16 juli.



ANNA KALLING.  
F. von Knorring, Djursholm. Maka till f. d. civilassessorn, greve Carl Kalling.  
65 år den 12 juli.



HILDA LILIENBERG.  
F. Starck, Sthlm. Maka till f. d. justitierådet G. R. Lilienberg.  
60 år den 14 juli.



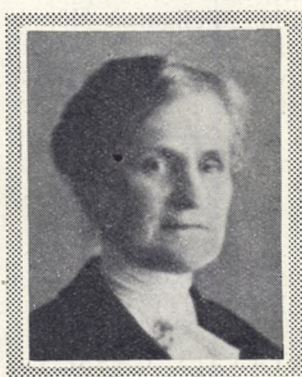
MARIA WENNSTRÖM.  
F. Settergren, Lund. Änka efter folkskoleinspektören Alfred L. Wennström.  
60 år den 15 juli.



HILDUR LANGE.  
F. von Porat, Växjö. Änka efter kyrkoherden L. J. Lange.  
65 år den 10 juli.



THYRA KULLGREN.  
Fröken, Göteborg. Förest. för stiftelsen Kjellbergsska flickskolan.  
55 år den 12 juli.



EMMY ARBORELIUS.  
F. Glantzberg, Sthlm. Änka efter arkitekten Rudolf Arborelius.  
55 år den 23 juli.



HELENA RYDELIUS.  
F. Vogel, Göteborg. Maka till praktiserande läkaren, d:r Ernst Rydelius.  
50 år den 11 juli.



ARMIDA THEORELL.  
F. Bill, Linköping. Maka till regementsläkaren, d:r Th. Theorell.  
50 år den 11 juli.



BEATRICE ZADE.  
F. Bäcklund, Leipzig. Skriftställarinna. Maka till professor Adolf Zade.  
50 år den 20 juli.



SIGRID de VERDIER.  
F. Holmström, Sthlm. Prakt. tandläkare. Maka till apotekaren N. G. O. de Verdier.  
50 år den 4 augusti.

## NÄR NI FIRAR ER FÖDELSE DAG,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannerligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns för-

ening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en

barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen". Hittills ha på detta sätt influtit över 1,000 kronor varför en god grundplåt glädjande nog redan finnes.

# Tårtan

blir enastående läcker och delikat i smaken samt välgräddad och vacker om Ni endast använder

# RUMFORD

— det hälsosamma — Bakpulver

Först på morgonen är den mondäna damen sportklädd för golf e. d., i kort, veckad kjöl, jumper och jacka av vit tricotine. Jackan kantad inåt med siden i någon glad, bjärt färg.



Också en lämplig sport- och morgonklädning av vit kasha med invävda bårder i brunt, beige, svart och grönt. (Modell: Philippe et Gaston).

På middagens promenad till Societetshusets musik är en aprikosfärgad, organdinklädning, garnerad med svarta band, luftig och elegant.



På kvällen är det stor bal. Vad sägs då om en krinolin för omväxlings skull i cyklamenfärgad taft?



En sval, enkel och förnämlig promenadklädning i blå- och vitprickig crêpe de chine eller fin foulard.



Till middagen ser ni chic och distinguerad ut i en vit crêpe de chineklädning med fint plisserade volanger. (Modell: Lucien Lelong).

Här hemma ha vi kanske lite enklare badortsvanor än de, som utvecklas ute på kontinentens mondäna sandstränder. Där bör man för att vara up to date byta toalett en fyra, fem gånger om dagen. Också ett slags recreation och semestervila! Men med denna elegans rädda ju dollarprinsessor och ladies ett helt lands export, pengarna rulla och pengarna håvas in.

När ni nu, värda läsarinna, lögar Er lekamen och själ vid den svenska västkusten, vid Sundets stränder eller i Stockholms skärgård, skall det kanske

”trösta” att sända tanken till Era med-systrar, som ”vila” på de stora kontinentbadorterna. Eller vill Ni att Er egen badsejour skulle gå i tecknet av samma toalettbestyr? Nå, på några platser även i det gamla hederliga Sverige är man väl på god väg mot kontinentvanor — flera svenska badorter behöva minsann inte skämmas för sig ifråga om fägring och toalettelegans. Vill Ni ha en chic garderob för badortsvistelsen, så ges här några goda råd i bilder om hur garderoben bör vara sammansatt.

# Larsoja

## TVÅL

SKYDDAR, RENAR  
OCH BEVARAR HYN

**DENNA TVÅL**  
innehåller ingredienser,  
som sedan långa tider va-  
rit kända som utmärkta  
hudmedel.

**GAHNS**  
KUNGL. HÖVLEV.  
UPSALA



### DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren  
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt  
GÖTEBORG  
Täckfabrik Fjådderränseri



### "NUGGET" WHITE DRESSING

50  
öre  
Komplett med Svamp

ENASTÅENDE  
HÅLLBARA  
ELEGANTA

# Malmö

PUMPS, SLEIFSKOR,  
SANDALER,  
GYMNASTIKSKOR

1906  
R.G.A.  
MALMÖ

★ RYSKA GUMMI-FABRIKS A.-B. MALMÖ ★

## Ett Markus Larsson-porträtt.

(Forts. fr. sid. 784.)

rader. En av de vackra systrarna Roos var nämligen gift med förvaltaren Wærnmark. Denne som var baron Adelsvärds på Åtvidaberg högra hand hade överinseende över alla hans gods och gårdar, och bodde där i trakten. Familjen blev begåvad med konterfej och både herrn och frun i huset sutto modell för det ännu okända målaren-geniet. Det här återgivna porträttet av fru Emma Wærnmark bevisar vilken vänskap han hade till fästmöns släktingar, ty av alla de porträtt jag sett av Markus Larsons hand är ej något kärleksfullare utfört än detta och fästmöns. Uppställningen är mjuk och behaglig och den varma koloriten lyser och glöder. Ändock hamnade det på vinden bland skräp och bråte. Porträttet var ej tillräckligt likt och därför slängdes det undan. Och så en del år efteråt då Larsons äktenskap föll sönder ville man icke ha hans verk för ögonen.

Markus Larson ville många gånger bli bofast i hembygden, men alla försök strandade. Han irrade som en osalig ande runt världen med ständigt brinnande hemlängtan och slutade 1864 sitt liv i London både andligt och kroppsligt bruten. Att hans liv blev så tragiskt berodde nog till icke ringa del på den brist på förståelse han rönt av sina närmaste. Då jag som liten pojke upptäckte porträttet frågade jag mina föräldrar vem det porträttet föreställde. Då fick jag till svar att det skulle föreställa mormor men var ej alls likt, ty mormor var mycket vackrare men det här rentav fult. Det tyckte dock inte jag, varför jag tog vara på den föraktade tavlan. Och oaktat den var i ett sorgligt skick, då den tidvis använts till leksak i barnkammaren, — den var försedd med stora hål och ögonen voro utstuckna — blev den för mig en klenod. Jag gömde svartsjukt på tavlan, men det hade inte behövts ty ingen ville ha den. Den hade en mystisk dragningskraft på mig och helt säkert var det denna tavla som gjorde att jag själv började ägna mig åt konstnärsskapet.

Och nu då den hänger i mitt hem, fint restaurerad av konservator Edvin Lindborg, har den fortfarande samma mystiska dragningskraft och jag älskar den tavlan, den bär vittne om en lycklig tid i en tragikers liv.

KNUT JERN.

## En hemslöjdens egen högskola.

(Forts. fr. sid. 785.)

fälle, både att själv undervisa och att inhämta vana, fart och skicklighet att lösa de problem, som jämt och ständigt komma på en hemslöjdedares lott.

Angående platsen för denna skola vill jag citera Hemslöjdskommittén: »Då vi i vårt land äga en skapelse, som andra kulturländer i stort sett sakna, där Sveriges gamla kulturskatter av oerhört värde sam-

### Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: .... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5  
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147  
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5  
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

### Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:  
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre  
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.  
och Plattsökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

### Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.  
Helt år ..... 15:— | Helt år ..... 17:50  
Halvt år ..... 8:— | Halvt år ..... 9:—  
Kvartal ..... 4:25 | Kvartal ..... 4:75

# STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:  
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN  
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 159.

## BLOMSTER- hälsningar



Kungl. Hovleverantör  
Över hela jorden.

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

**VASA BLOMSTERHANDEL**  
GUSTAF EKMAN,  
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa.

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A. samt B—V i Tyskland 6000 medlemmar.

Säg det med Blommor!

Den mest bedårande kvinna mister sin charm och sitt utseende, då fräckarna begynna framkomma. De verka generande och kunna icke döljas genom puder eller smink. Endast ett medel, Generaldepotens Fräkenpomada, effektivt och oskadligt, känd sedan årtionden tillbaka, hjälper Eder till borttagande av fräckar, finnar och pormaskar. Till salu i samtliga parfymaffärer till ett pris av 3 kr. pr burk. Följ noga bruksanvisningen. Engros: A.-B. Parfumeri R. Barlach, Stockholm 1.

## 貨中 Kinamagasinet

Räsiden 3,50, Dukar, Flygeltäcken, Kuddar, Konst saker, Mattor m. m.  
Birgerjarlsg. 12, Stockholm.  
Tel. 72435.

## Färga svart

med  
Hemfärgen Härvans  
**Reformsvart**

Att färga ett felgitt svart är ej så lätt, men med Härvans Reformsvart får Ni alltid den riktiga djupa och rena svärtan.

A. W. Herdins Färgverk  
Falun.

**PHOSPHO-ENERGON-PILLER**



Det bekanta smärtstillande medlet  
**Aspirin-Tabletter Bayer.**  
Endast de äkta tabletterna med bandarol och garantimärke böra användas vid febrilsjukdomar, influensa, huvudvärk och tandvärk.  
Erhållas på alla apotek.

**BAYER**

**Den som icke är frisk,**  
besvärs av Magsyra och Huvudvärk, Reumatism samt värk i kroppen rekommenderas att använda en huskur med Frukt-Salt-Samarin och rensa mage och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyran från kroppen samt uppfrika blodet, så återvinnes hälsa och krafter.  
Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppfriande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikaliefärer m. fl. ställen.  
Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

**AKTA SPETSAR**  
alla slag till billiga priser i  
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

**Strumpstoppning med maskin.**  
En nyuppfunnen billig och praktisk hastighetsstoppare som envar bör förskaffa sig.

En firma i Malmö har nyligen utsläppt i marknaden en liten praktisk apparat, benämnd "Stickstrumpan", för stoppning av strumpor, trikåvaror, linne och vävnader av alla slag.  
"Stickstrumpan" är genom sitt kvalitetsarbete en för varje hushåll oombärlig, praktisk o. oöverträfflig artikel.  
Under det att förr stoppning av strumpor och uppbyggnad av linne ofta för husmodern var ett mödosamt och besvärligt arbete, blir det numera med hjälp av hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ett rent nöje. Det arbete, som förr tog timal i anspråk, utträttas med hjälp av "Stickstrumpan" på några få minuter. Handhavandet av apparaten är så lekande lätt att var och en genast kan påbörja att arbeta med densamma. Varje litet barn, ja, t. o. m. personer med svaga ögon äro i stånd att med hjälp av "Stickstrumpan" utföra det finaste arbete. Apparaten fördelar och den tidsbesparing som uppstår genom användandet av densamma kan icke nog framhållas. Den med apparaten utförda, regelbundna vävningen kan omöjligt jämföras med ett för hand utfört arbete. Det besvärliga och tidsödande handarbetet bortfaller om Ni använder Eder av "Stickstrumpan". Hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ägnar sig för all slags stoppning, från finaste linne till de grövsta yllestrumpor. Gammalt upprepgarn kan användas lika gott som nytt.  
"Stickstrumpan" inbesparar tid, arbete och pengar och bör ej saknas i något hem.  
Apparaten, väl emballerad och försedd med påbörjat provarbete samt utförlig bruksanvisning, erhålles för det billiga priset av kronor 3:90 plus frakt, och råda vi envar som ännu ej förskaffat sig densamma att genast tillskrifva fabrikanten. Adressen är endast Sydsvenska Maskinimporten, Avd. 12, Malmö.  
Firman antager även agenter å alla platser mot hög provision och fast lön.  
(Annons.)

lats, nämligen Nordiska Museet har tanken osökt letts in på att sätta den här ifrågasatta undervisningsanstalten i svensk hemslöjd i samband med Nordiska Museet och dess kulturella skattkammare.»  
Skolan bör alltså förläggas till Stockholm, både med hänsyn till nödvändiga museistudier och på grund av möjligheterna att förvärva de bästa lärarkrafter.  
De uppgifter av konstnärlig art, som huvudsakligast falla inom hemslöjdens område bestå i ett anpassande för våra nutida hem av vår hemslöjds traditionella drag och tekniker.  
I material och färg måste den högsta utveckling eftersträvas. Ty det är aktheten, som framför allt utgör hemslöjdens berättigande, och härvidlag må den vara en klippa i tidens oroligt strömmande hav.  
Till ett fritt konstnärligt skapande är en hemslöjdskola icke ägnad att direkt driva sina elever. Den konstnärliga kraft, som vill arbeta självständigt inom hemslöjd, får söka musten på djupa och hemlighetsfulla vägar, vilka icke kunna läras.

En hemslöjdsförening är: dels forskning, dels förmedling mellan slöjdare och kunder, dels undervisning.  
En kunnig hemslöjdlärare har kanske det bästa möjliga tillfälle att påverka slöjd-nivån inom sin trakt, och det är därför i hög grad beaktansvärt, att kunskap i hemslöjd meddelas. Våra folkskolor, folkhögskolor och lanthushållningsskolor börja här och där inse vikten av att införa ortens slöjd i undervisningen, och där detta skett, kan man i sanning tala om en på nytt levande hemslöjd. Det är förunderligt, hur ungdom gripes av hemslöjd, då de blott fått ögonen öppnade därför. Och det är detta, som gör hemslöjdsarbetet så hoppgivande.  
Många faktorer arbeta på att förflicka vår ungdom, att förfula och att upplösa våra hem. I hemslöjden äga vi ett medel att fördjupa, att binda vid det egna, att värna, glädja och försköna. Hemslöjden är den stam, varifrån alla våra yngre, kraftiga rörelser för hemkultur utgått. Dess kärna är frisk, och den skall leva, om vi vårda och bevara den rätt. Kunskapen från gångna släktled är ett dyrbart arv, och vår plikt är att lämna det, utan vank, till dem, som komma efter oss.  
Förvaltningen av detta vårt kulturarv må allt framgent läggas i säkra, kunniga händer.

I belysningen av detta krav må betraktas den fundamentala betydelse som inrättandet av en högre läroanstalt för hemslöjd innebär.  
ANNA WETTERGREN BEHM.

**Lillen vill leka och rasa.**  
(Forts. fr. sid. 786.)  
ser — mycket praktiskt att även låta små tjejer gå klädda i byxor av samma tyg som klädningen. De vara alltid något längre än vita.  
N:o 1 är en liten randig kostym. Koltan är tvärrandig, byxorna tas på andra ledden. Vad man särskilt bör tänka på, då man arbetar med ett randigt tyg, är att ränderna stämma i sidorna. Om de få gå ihop i sicksack, blir hela intrycket av plagget spolerat. Naturligtvis gäller samma sak för rutigt.  
Modell 2 är en kolt av enfärgat tyg, knäppt mitt fram med stora pärlemorknappar. Byxorna och slagen tagas av annat tyg. En praktisk sammansättning är brunt och beige, likaså mörkblått och ljusare blått.  
Modell 3 gör sig bäst i riktigt ljusa färger. Den lilla nätta klädningen med sitt broderi kring fickorna är mycket klädsam och närmast avsedd till flickor.



A·B·PER  
**PERSSENS STICKMASKINER**  
överglänsa  
alla andra fabrikat.  
Svenskt arbete. Svenskt material.  
30 års erfarenhet. 20 års garanti.  
Säljas på bekväma avbetaln. villkor till sänkta priser.  
**A·B·PER PERSSENS VÄF- och STICKMASKIN**  
Fack 517. Stockholm 1.

**Beyers Handarbetsböcker**  
— ytterst lärorik bokserie för alla slag av handarbeten — giva var och en, ung och gammal, noggrann undervisning uti att virka och sticka moderna jumpers, dräkter och klädningar. Frivolitets-, Filét-, Knyppings-, Hardanger-, Hedebo-, Vitbroderi, Macramé- o. Korsstyngsböcker. Pris kr. 1:60. Små mönsterböcker 25 öre. Monogramböcker m. fl.  
Finnas hos alla välsorterade bokhandlare och tapisseriaffärer.  
  
Förlag: A·B·O. Oehlenschlägers Efttr., Malmö.

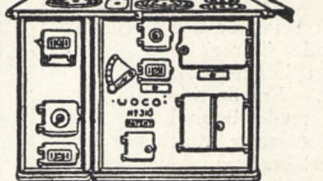


**JOFUROL**  
DÖDAR ALL VÄXTOHYRA  
JOFUROLBAD-APHICID-NICOTOXIN  
"JOFUROLBAD" är ett osvikligt medel mot bladlöss". Se sid. 39 i "Från blomstergården" av Margareta, Kronprinsessa av Sverige.  
JOFUROL-PREPARATEN tillhandahållas å apotek, av frö- och färghandlare samt expedieras direkt från fabriken.  
Bruksanvisning jämte prislista och intyg sändes på begäran.  
**Tekniska Fabriken Jofur**  
NILS I. BRUZELIUS,  
Lidingö Villastad. Tel. Lidingö 11 29.



**På en minut**  
kan Ni blanda till den mest delikata och aptitretande senap, om Ni köper hem en burk Colman's D. S. F. Mustard — den härliga engelska senapen i pulverform.  
**Bättre aptit och bättre humör med Colman's Senap**  
Önskas färdiglagad senap rekommenderas Colman's delikata Savora.  
Representant: GUST. F. BRATT & Co, Göteborg

**„Cochlea“**  
pat. reg.-n:r 28579. Världens bästa och finaste elektriska hörapparat. 1925 års modell försedd med reglering för 10—50 styrkegrader.  
Begär prospekt och intyg.  
Malmö Bandage-Etablissement.  
Försäljare för Stockholm: Major-skan J. Petersohn, Rådmanng. 9.



Effektivaste värmeledningsspisar  
**WOCO**  
Begär offert. Woco-Verkstäderna, Motala

**Kassera ej gamla mattor**  
Använd  
**Beckers Lino-lackfärg**  
Säljes hos alla färghandlare.

## Revolutionens idyller.

(Forts. fr. sid. 782.)

Desmoulins upphörde med sin obarmhärtiga hets till blodutgjutelse. Danton försökte rädda den olyckliga Marie Antoinette. Bägge tycktes vid denna period av plötsligt lugn — lugnet före stormen — ha haft stora möjligheter till utveckling och självbesinning. Hos den djupare och större naturen Danton födde den vemod; mitt i den strålände sommaren bredvid sin lilla brud tycktes han för första gången känna ångest och tvivel om — icke revolutionens — men dess medels rättfärdighet.

Ack, att utvecklas, förmänskligas är ju alltid en farlig sak för en bunden partiman, men att förmänskligas i revolutionstider är att underskriva sin egen dödsdom. Deras samtid såg ju upp till sina heroer ungefär på samma strängt stiliserade sätt som vi se tillbaka på dem. De voro offentliga personligheter i en ställning ömtaligare än de flesta sådana någon sin varit. Ty de levde i en tid där posen, gesten, den ädla förklädnaden till en övermänskligt stoisk patriot och romare satts i scen, som aldrig förr eller senare. På Cæsars hustru fick icke finnas någon fläck — på folkets män ingen misstanke att privathänsyn kunde komma att medföra mjukhet och måtta!

Robespierre, den trånghuvade, fanatiska teoretikern utan känsla, "revolutionens evnuck" som Danton kallade honom satte föredömet — revolutionens canon. Han behövde inte frukta utveckling, fördjupning. Inga blida makter mjukade upp hans hjärta. Vid hans kalla hård i Rue St. Honoré presiderade ju blott hans torra sys-

## Astma lindras ögonblickligen.

En erkänd läkare vill bevisa detta för alla astmasjuka i Stockholm.

Det djärva påståendet att det svåraste astmaanfall ögonblickligen kan hävas, är, när det kommer från en så framstående auktoritet som Dr R. Schiffman, av intresse för alla astmasjuka. Doktorön önskar se sitt botemedel Asthmador provat av alla astmasjuka i Sverige för en ringa penning och har därför ställt om att ett mindre provpaket under de närmaste 5 dagarna eller så länge förråd finns kommer att säljas för endast 10 öre. Tillfrågad om anledningen härtill svarade han: "Många äro naturligtvis skeptiska mot ett botemedel för astma och när man betänker det stora antal så kallade 'kurer' som utbjudits kan man knappast klandra dem för det. Emellertid, jag påstår att mitt medel ögonblickligen häver den svåraste attack hur svårt och efterhängset än fallet är. Den patient som får detta lilla paket kan på två minuter avgöra om det är sant som jag säger eller icke. Och i senare fallet undgår han ju vidare utgifter för ett större paket. Det är rent spel eller hur?" Och verkligen, nog ser det ut som om ingenting kunde vara mera ärligt menat. Om Ni lider av astma, bronchitis eller tung andhämtning bör Ni genast försäkra Eder om ett 10-öres provpaket Asthmador innan det begränsade antalet är slutsålt. Dr Schiffmanns Asthmador kan erhållas å alla apotek i Sverige till det billiga priset av kr. 3.55 och Asthmadorcigarretter till kr. 2.90. Om emellertid av någon orsak det icke finnes att få å Eder plats bör Ni skriva till Dr R. Schiffmanns Depot, Stockholm, Postfack 752.

# Terro Sko = Kräm



**Ni måste absolut använda Terro Skokräm till Edra skor, om Ni sätter värde på ett förstklassigt skoputsmedel, som bevarar och ger lädret högglass.**

**30 öre pr stor ask eller stor tub.**

**Ett absolut förstklassigt fabrikat men dock i händeln billigast.**

ter Charlotte — som efter hans död skulle leva på att förneka hans minne.

Fast ser man närmare efter, kanske inte ens "den omutlige" saknade en viss mänsklig, intim sida. Han tycktes i alla händelser ha varit en sprätt, stolt över sina "små vita händer", mån om att vid de olika festerna till "förnuftets" och "det högsta väsendets" ära uppträda soignerat, klädd i silkesstrumpor, ljusblå sidenfrack och med en stor blomsterkvast i handen. I de anteckningar M:lle de Robespierre — kanske gripen av ånger till slut — lämnade efter sig får man dessutom till sin häpnad veta, att han uppförde små fåglar, att han fällde tårar vid en duvas död...

Kanske — ven vet? — blandade sig trots allt i denna sällsamma människas hat till Danton och Desmoulins en viss avundsjuka för den mänskliga lycka, det varma hemliv som var deras. Vi veta att han friat till Luciles syster Adèle och att Danton smädat hans manlighet — vilket inte ens en så blodlös natur som Robespierre väl någonsin förlätit.

Att avundsjuka spelade in för dem som hjälpte honom att störta de två — en enklare sorts avundsjuka — är däremot säkert. Anklagelseakten mot dem och deras vänner är alldeles för full av missunnsamt sladder för annat.

Allt för många småsinta, hätska frågor regna: Varför den bodde i ett så ståtligt hus, och den lagt sig till med så stora jordagods? I svaren klinga också offrens häpnad fram. De tyckas ha varit huvudya av häpnad först — ty självbedragna ha de trott sig desamma som förut — lika måna om folket och friheten, för att de själva numera voro lyckliga och därför böjda för skonsamhet och rättvisa. Så missförstådda, så orättvist behandlade — det kunde de helt enkelt inte bli — det var för grymt och förnuftslöst! T. o. m. den vemo-

Tandköttsfickor, tandborste, tänder hållas bäst rena med

## Dentosal,

som löser sig i vatten och saliv och därför försvinner och icke som andra tandpaster endast uppslammas och kvarstanna i mellanrummen, varigenom Ni har stora möjligheter för att borsta den beläggning, som sitter på tandytorna tillsammans med de olösliga och bindande tandpastorna in i mellanrummen och där befordra uppkomsten av både caries (håll i tänderna) och alveolarpyorrhe (infektionshårdar i tandköttsfickorna, varigenom tänderna så småningom lossna).

Pasta pr tub vanl. storlek 75 öre  
Pasta pr tub, 3 ggr vanl. storl. 2 kr.  
Pulver pr ask (aluminium) 75 öre

## Flyglar - Pianinon

Bechstein Aug. Förster Aug. Roth Lauberger & Gless

Billigaste priser och bästa avb.-villkor. Edert gamla tages i byte. Illustrationer o. pris gratis på begäran. A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel, Norrköping.

## Människor.

Några reflexioner.

I mitt hem hade vi i min barn-dom en jungfru, som hette Elise. Hon var både rar och snäll och duktig. Och berättade kunde hon. I de dagarna voro bokskåpets skatter förbjuden mat för oss barn. Vår mor läste ibland ett och annat för oss. Men det för-slog inte på långt när, för åt-minstone mig. Elise berättade alla romaner hon läst. Och hon kunde berätta förtjusande. Men en dag sade hon: "Nu vet jag inte flera berättelser." Men jag visste råd. "Tala om människor" — sade jag. Och därmed fick Elise en brunn att ösa ur, som aldrig tog slut.

Lusten att studera och lära känna människorna finns tror jag hos alla. Men hos somliga väckes inte den känslan till liv. Och så sover den i hela deras levnad. Så kommer rangskillnaden och människornas olika bildningsgrad. Och därmed fjärras människorna från varandra. Det är härur de ensamma människorna uppstå.

Men den som tycker om människorna drives helt enkelt till att närma sig dem oberoende av deras samhällsställning, oberoende av deras bildningsgrad.

Redan den helt unga människan läres från tidiga år att endast umgås med jämnspelet. Men själsfrändskapen uppkommer visst inte alltid, när allt det yttre passar samman. I vår jungfru Elise fann jag en själsfrände och hon ersatte mig mycket, ty medan hon vistades hos oss dog vår mor. Men Elise var ingalunda moderlig. Nej då — hon var kamratlig. Vi två, det 12-åriga barnet och hon, den vuxna människan, voro som två kamrater, därför att våra själar hade samma läggning.

(Forts. sid. 795.)

## Fetmans problem löst.

Behandling av fetma har hittills i huvudsak bestått i en reglering av födas beskaffenhet för-bunden med ett dagligt mått av kroppsrörelse.

Fetma låter sig emellertid i många fall icke avlägsnas med denna behandlingsmetod, beroende på att fetma ofta orsakas av störningar i ett flertal innersekretoriska körtlar. Man har nämligen funnit, att kroppens förmåga att utnyttja födoämnen minskas genom bristande funktion hos dessa körtlar, varigenom onormal fett-avlagring uppstår. För att fetma således med framgång skall kunna bekämpas, måste kroppens ämnesomsättningsförmåga ökas, och detta kan endast ske genom tillförsel av körtelsekret.

På grundval av denna erfarenhet har Dr. Georg Henning framställt sitt preparat Lipolysin. Lipolysin har blivit kliniskt prövat, och svenska läkareauktorer ha offentligt bestyrkt medlets fulla effektivitet.

Lipolysin säljes endast å apotek och tillhandahålles i förpackningar om 40 tabletter till Kr. 8:50, om 100 tabletter till Kr. 20:—, 1-2 tabletter 3 gånger dagligen är normal dos. Vit förpackning för män, röd för kvinnor. Prospekt på begäran från Elefantens Droghandel, Stockholm.

## LIPOLYSIN MOT FETMA



Som  
**konserveringsmedel**  
har  
**FALU-ÄTTIKA**

på grund av sin renhet och hållbarhet visat sig som en framstående  
**KVALITETSVARA**

EN SCHEMATISK ÖVERBLICK AV  
KONSERVERINGSTIDENS VIKTIGASTE ARBETEN.

Husmodern på landet har ett drygt arbete under konserveringstiden, vilken nu börjar på allvar. Hon får icke inskränka sig till att tänka på ett minimum av inläggningar för familjens vinterbehov. Hon har även som uppgift att tillvarata allt, som växer i hennes egen trädgård, och detta ger henne mera arbete än hennes medsyster i staden.

Givetvis är det dock en plikt även för husmodern i staden att förse sina förvaringsrum med ett lämpligt vinterförråd av inkokta bär, frukter och grönsaker. Helt säkert skulle husmodern i händelse av tomma förvaringsrum i hög grad komma att sakna ett sådant förråd, och matbekymren — särskilt när det gäller omväxling i dieten — skulle bli större än vanligt.

Vad behöva vi då taga med i ett dylikt förråd? Svaret på en sådan fråga måste bli växlande beroende på familjens storlek och vanor. Kvantiteten kan ej närmare bestämmas, den måste ju även bero på tillgång och priser, som kunna vara mycket olika på olika orter. Det gäller för husmodern att försöka göra sina inköp med urskilning, så att konserveringen kommer att "löna sig".

Det viktigaste som bör ingå i förrådet lär väl vara följande olika inläggningar.

*Kompott.*

Vetskapen om att äga några goda kompotter ger ett visst lugn för husmodern, då hon i dem när som helst har en färdiglagad god efterrätt, eller kan servera den som en lämplig förfriskning, när så behövs. Kompotter kunna tillagas finare och enklare, och det kan ju ha sina fördelar att förse sig med bådadera.

*Sylt.*

Av dylik inläggning har husmodern stor nytta, trots att metoden numera anses omodern. Tänk bara hur pannkakan blir förädlad medels en fin jordgubbssylt eller hallonsylt i stället för t. ex. ett enkelt mos, lingon el. d. I finare bakverk, till gar-

nering av tårter m. m. har den även stor användning.

*Gelé*

kan kanske vara onödigt i vardagens matsedlar, men husmodern kommer ändå att få stor nytta av geléerna, dels som birätter till köträtter men även som garneringsmedel. Alla sträva vi ju efter inte endast att maten skall bli god och närande; den bör även ha ett aptitligt och tilltalande yttre, och i detta avseende ha vi när det gäller en hel del rätter ett enkelt och effektivt medel i fruktgeléer.

*Saft*

är den varma årstidens åtrådda barnadryck. Saft och bröd, skorpor eller kakor är ett utmärkt mellanmål för barnen, mycket nyttigare och med säkerhet även mera begärligt än kaffe med dopp.

Saften kommer emellertid även till stor nytta vid den egentliga matlagningen under vintermånaderna i form av soppor och såser.

*Fruktmos*

är verkligen mycket bekvämt att ha i förrådet. Dels kan man ju servera det med grädde eller mjölk som efterrätt, dels har man det färdigt, när tårterna skola fyllas eller "äppelkakan" skall serveras. Oftast tänker man kanske på äppelmos, när fruktmos nämnes, men jag vill tillråda att blanda äpplena med andra frukter, när det gäller moskokning. Jag tror, att de flesta finner det blandade moset smakligare i längden. Blanda t. ex. äpplen med vinbär, hallon, lingon, plommon el. d. Man har ett synnerligen gott användningssätt för rester vid saft- och gelékokning (det som stannar uppe i silduken) genom att blanda dessa med t. ex. äpplen till moskokning.

*Sallader av bär och frukter*

är ett slag av inläggning, som man ju kan räkna bland lyxmaten, men som dock försvarar sin plats bland vinterförrådet. De ha förmåga att ge en viss glans åt en hel del rätter både med avseende på smak och utstyrelse, som för husmodern kan bli av stort värde.

*Lingon*

utgör ett kapitel för sig, som vi få återkomma till längre fram samtidigt med frukttiden.

*Grönsaker.*

För husmodern i staden är det ej mycken idé att koka in grönsaker. Vi ha ju tillgång till en mängd goda grönsakskonserver i handeln, och jämför man priserna å dessa med dem som vi först få inköpa på torget och sedan få kosta på åtskilligt av både arbete och bränsle, så tror jag, att handelskonserverpriser ej ställa sig oöverkomliga. Det är även svårt för stadsbon att erhålla grönsakerna så nyplockade och oskadade, som det behövs för att erhålla en prima vara.

Dock händer det ju, att man kan komma över en både billig och god råvara, och då bör man naturligtvis passa på att förse sig härav för kommande behov. Det bästa inläggningssättet blir givetvis inkokning på glas. Tillagningssätten äro olika, och skall den ske i stor skala, som i lanthushållet bör apparater anskaffas, som underlätta tillvaratagandet av alla produkter, och detta ske efter alla konstens regler.

Gäller det hemmakonservering för ett genomsnittshushåll i staden kan man följa enklare metoder.

Nedan följer förslag på några enkla men tillförlitliga beredningssätt i schematisk uppställning.

*Kompott av alla slags bär på glas.* Lagg bären torra på glas. Häll över en kall sockerlag kokt av 1 kg. socker till varje lit. vatten. Sterilisera glaset vid 70° under 30 min. Upphettningen bör gå ytterst långsamt.

*Kompott av bär på buteljer* (krusbär, vinbär, blåbär). Lagg bären i en gryta tillsammans med socker — 300 gr. socker till varje kg. bär. Häll över 2 del. vatten till samma sats, och låt blandningen sakta koka 10—15 min. (Tillsätt 1 gr. salicylsyra.) Häll blandningen het på väl rengjorda och heta buteljer. Korka och hartsa genast.

*Kompott av plommon:* Skälla och skala plommonen. (Renklor och kejsarplommon naggas i stället.) Lagg dem omedelbart i en syltgryta med socker till

**Putsa Edra vita tygskor med**

**"ALBOFIX"**

**Absolut smetfritt putsmedel i pulverform.**

**Oskadligt för tyget.**

Pris:

i askar om 75 öre st.

i påsar om 50 öre st.



ENSAMFÖRSÄLJARE  
**BERNER & ZETTERSTRÖM**  
GÖTEBORG

varje lit. vatten. Hetta upp blandningen till 60—70° C. Plommonen tagas omedelbart upp med hälslev, läggas tätt på glas. Ny kall lag av 1 kg. socker till varje lit. vatten hälls på. Glaset steriliseras vid 80° i 20 min.

Kompott av äpplen och päron. Skala frukten. Koka den hel eller i halvorna i en förkokningslag av 3—400 gr. socker till varje lit. vatten. När den är nästan mjuk tagas den upp och lägges på glas. Ny kall lag av 500 gr. socker till varje lit. vatten hälls på. Glaset steriliseras vid 80° i 22 min.

All förkokningslag användes i hushållet i saft-soppor och -krämer.

*Sylt:* Till varje kg. bär (jordgubbar, hallon, blåbär, körsbär, vinbär m. m.) beräknas ¾ kg. socker, (ev. 1 gr. salicylsyra).

Sockra ned bären i en gryta. När de saftat sig, koka blandningen c:a 20 min. skaka och skumma, tills sylten blir klar. (Salicylsyran utröres i litet av sylten, och inblandas väl, sedan denna tagits av elden.)

*Gelé av röda eller vita vinbär.* Bärens repas, sköljas hastigt och sockras ner tillsammans med 1 kg. strösocker till varje kg. bär. Till denna sats tagas 2 del. vatten och hälls på. När blandningen saftat sig, sättes grytan över elden, och alltsammans får koka upp ordentligt samt härefter koka hastigt i 3 minuter. Massan hälls genast upp i silduk och får självrinna direkt i värmda geléglas. Det första som går igenom (ett par del.) hälls tillbaka i silduken, då det annars brukar bli väl tunt. Glaset bindas över först andra eller tredje dagen. Något gelé av vita vinbär kan färgas med några droppar grön karamellfärg för att användas vid garneringar av bakverk och efterrätter.

*Saft av vinbär, körsbär, rabarber, hallon, blåbär m. m.* Blanda frukt och så mycket vatten, att det nätt och jämnt står över frukten. Låt den sakta koka 5—10 min., tills den är mjuk men ej mosig. Häll massan i silduk och självrinna. Koka saften med ½ kg. socker till varje lit. saft c:a 20 min., tills den ser klar ut. Den skummas härunder noga. Tappa den på väl rengjorda heta buteljer och korka och hartsa genast.

*Fruktmos.* Koka frukten mjuk i litet vatten och passera den. Koka massan under ständig omröring med ½ kg. socker till varje kg. passerad massa, tills denna blir så tjock att det "flockar sig om skeden", d. v. s. när man lyfter upp skeden, skall mas-

**Vår av kännare högt uppskattade**

**Klass II**  
**Pilsner**  
ALLM. TEL. SÖDER 33164. RIKSTEL. 7247.  
**A. B. HEMBRYGGERIET**  
Heleneborgsgat. 15. STOCKHOLM.

Hembäres direkt till privathushåll.

**"TEKÅ"**  
**ZINK PUTS**  
är det ypperligaste putsmedlet för zink såsom diskbankar, ballor, hinkar m. m.  
**BEPRÖVAT och ERKÄNT.**

**EKSTRÖMS VANILINSOCKER**









# GÖTA KANAL

Vårt lands vackraste och intressantaste farleder:

**STOCKHOLM—GÖTEBORG**

**STOCKHOLM—JÖNKÖPING**

Lär känna mellersta Sveriges växlande och härliga bygder. Bekväma turistångare gå flera gånger i veckan i varje riktning. Besök vid Vreta Kloster, Vadstena, Trollhättan m. fl. platser. Enskilda resor, sällskapsfärder och skolresor.

Begär turlista och upplysningar genom Resebyråerna eller direkt från

**ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL**  
GÖTEBORG - STOCKHOLM



## När du skall baka rågbröd

köp Trelleborgs Ångkvarns lätta, porösa och vetelikt vita Rågsikt "000". Du är då viss om att erhålla vackert, härligt doftande och välsmakande bröd.

Det bästa mjölet ger det bästa utbytet både ifråga om brödets mängd och beskaffenhet.

Erfarenheten faller utslaget, och Du godkänner ej annan rågsikt, sedan Du provat

TRELLEBORGS

**RÅGSIKT "000"**

TRELLEBORGS ÅNGKVARN

ebbe

*Man behöver inte  
vara gammal*

*för att förstå  
uppskatta*

**"FAVORIT"**

*Vandenberghs*

**SMÖRBLANDAT  
MARGARIN**

Tadw's

*Jag tvättar bäst  
ensam!*

Det är inte bara onödigt utan direkt skadligt att "hjälpa" NABO med soda, såpa och skrubbing. Låt NABO arbeta ensam enligt sin metod så får Ni bästa tänkbara resultat av tvätten.

**N A B O**  
det själverkande tvättämnet  
med  
**BENSIN**

Stora paket  
å 65 öre

## En drottningens verk.

(Forts. fr. sid. 778.)

trätt pryda väggarna, liksom en del tavlor skänkta av drottningen, och bokhyllorna lysa av ett alljämt växande bibliotek, litteratur av skilda slag i synnerligen vackra band.

Här ser så innerligen gott och varmt ut. Ett par gäster spela à quatre mains — en gammaldags menuett, som lockar en annan av gästerna till några sirliga pas — några sitta i de bekväma stolarna med ett arbete eller en bok.

Efterlängtnade avbrott utgöras av drottningens besök, vilka förekomma flera gånger i veckan, då hon ofta åtföljes av prins Lenart, som f. ö. ej sällan uppehåller sig vid vilohemmet.

Från den pelargoniekantade balkongen utanför salongen har man en härlig utsikt över parken — man riktigt super in med alla sinnen lustgårdens charme, den torra, varma hälsobringande luften häruppe på Alvarkanten och den sydlandskt yppiga grönskan.

Gästrummen äro ljusa, lätta, luftiga — vita möbler, ljusa glada tapeter och gardiner — allt ägnat att insvepa den, som bebor rummet, i en atmosfär av lugn och harmoni.

Vi råka en gammal dam och få höra, att hon är född här på Kungsgården — det var hennes far, direktören Carl Hulenberg, som byggde den — och här, där hon vuxit upp samman med parken och känner varje dess träd, här är hon nu oändligt lycklig att få tillbringa en liten sommarsemester och att få berätta om detta vackra ställe, såsom hon minnes det genom åren.

Vi vandra genom parken, beundra det enormt stora gullregns-trädet vid flygelhörnet, de båda valnötsträden, som årligen ge rika skördar, allén av lärkträd och — mullbärgsgången. Är det inte som om man befunde sig på ett långt sydligare luftstreck? Den lummiga mullbärgsgången leder fram till "röda villan", där sju rum i år tagits i bruk för gästerna.

Genom en sval allé kallad gröna gången komma gästerna gint och lätt upp på Alvaret och till Borgen, som bjuder på de underbaraste hörn för en förmiddags-siesta med utsikt ner över Solliden, drottningens vita sommar-slott, där flaggan vajar, om hon är hemma, den goda landsmodern, som berett trötta kvinnor en sådan vederkvickande rekreation på en av vårt lands allra ljuvligaste platser.

ALMA FALK.

## FRÅGOR OCH SVAR

**Fråga:** Har en ung vän, som för tre år sedan fick sömnsjukan och har hon sökt flera läkare, utan nämnvärt resultat. Är uppenbarligen har skakningar i armar och huvud. — Vore så tacksam om någon av Iduns läsekrets kunde anvisa någon läkare eller eljest giva ett beprövat råd.

"Antoinette".

**Svar:** Ännu kunna vi tyvärr föga eller intet utträtta mot följsjukdomarna efter sömnsjuka. Skakningarna uppkomma nämligen av de förstörelser på nervsystemet som sjukdomen förorsakar, och dessa skodor få vi överlämna åt organismen själv att mer eller mindre framgångsrikt själv läka.

Sömnsjukans härjningar i vårt land under senare år ha framkallat ett behov av speciella sjuk- och vilohem för alla dem, som drabbats av dess sorgliga följder, och sannolikt är, att dylika an-

stalter inom en icke avlägsen framtid komma att uppföras.

**Fråga:** Min mor vill ej att jag skall besöka min fästman i hans hem, som förestås av en husassistent, utan önskar att han hälsar på mig i stället. Är detta rätt eller har min fästman, som önskar att jag skall komma till honom, rätt?

Fästmo.

**Svar:** Vilka frågor utsättes man icke för!! Det här delikata spörsmålet tycker besvararen att Fästmo bäst skulle kunna klara

ut själv, men från en utomstående blir svaret ovillkorligen, att Fästmos mamma naturligtvis har rätt.

**Fråga:** Har på grund av klenhet ej kunnat fortsätta mitt förvärvsarbete sedan någon tid. Har hört att man genom pensionsstyrelsen skall kunna få en tids vistelse å någon kurort till billigt pris. Hur skall jag bete mig vid ansökan därom?

Okunnig.

**Svar:** Om man hos pensionsstyrelsen vill söka hjälp till vistel-

se vid kuranstalt lämnar man sin ansökan åtföljd av åldersbevis och läkarbetyg till pensionsnämndens ordförande i den kommun man tillhör, då papperen genast befordras till pensionsstyrelsen.

**Fråga:** Finns någon plats på landet ej långt från Stockholm, där en ung flicka kan genomgå en kurs i sömnad och vävning?

Arbetsman.

**Svar:** Birgittaskolan har sommarkurser på Dalarö. Där undervisas både i linne- och klädsöm-

nad samt i vävning. Tillfälle till inackordering i skolan. Adressen är Birgittaskolan, Dalarö.

**Fråga:** 1) Vad fordras för att bli journalist, är banan överbefolkad, och hur ställa sig löneförhållandena?

2) Hur många år fordras vid folkskoleläraryrkesseminarium efter sjunde klass i flickskola?

"22 och 19 år".

**Svar:** 1) För att bli journalist behövs framför allt fallenhet för kallet samt energi och vakenhet.



Säljes överallt  
å 1 kr. pr st.

Rena porer —  
hudens hälsa.

# Badets hemlighet

Nöjet blir större och badet skänker mera hälsa om **Elfströms Svavel-Tjärtvål Reporia** får vara Eder badtvål. Dess aromatiska, friska lödder — fyllt med förädlade svavel- och tjärsustanser — tränger till porernas botten, renande, uppfriskande och välgörande.

**Elfströms Reporia-Tvål** är bästa tvålen för Eder hud och hy, lika ööverträffad för den dagliga toaletten som för sommarbadet.

Tillverkningen står under kontroll  
av professorn i kemi vid Upsala  
universitet L. Ramberg.

Obs. skyddsnamnet **REPORIA**  
(lagl. invreg.)  
på omslaget!



Begär icke en svaveltjärtvål; begär **ELFSTRÖMS Svavel-Tjärtvål med skyddsnamnet REPORIA**. Det finnes vilseledande efterapningar på marknaden. Undvik dem.

För att tillmötesgå en från många håll uttalad önskan levereras Elfströms Svavel-Tjärtvål **REPORIA** numera även i extra storlek å kr. 1:50, speciellt som badtvål.

*Reporia*

# ETT ÖGONBLICK!

Iduns stora amatör-  
fototävlan.



2,000 kronor till se-  
gervinnarna.



NI HAR NATURLIGTVIS REDAN BE-  
rett er att deltaga i den stora tävlan  
för amatörfotografer, som Idun i ett före-  
gående nummer utlyste. Men om ni inte  
gjort det, så grip genast verket an. Nu  
har vädret visserligen varit en smula nyck-  
fullt den senaste tiden, men juli månad brukar  
vara den bästa tiden för amatörfoto-  
ferna. Solen flödar varm och ljuvlig över  
landskapet, naturen står i sin fulla som-  
marskrud och människorna njuta som mest  
av semestertiden — allt inbjuder amatör-  
fotografen till vackra, roande och lyckade  
snapshots. Fotograferingskonsten står högt  
i kurs nu för tiden och det finns gott om  
duktiga amatörfotografer, som ha både tek-  
nisk skicklighet och smak att välja motiven.  
Alla dessa herrar och damer tillfällighets-  
fotografer inbjudas att deltaga i Iduns stora  
amatörfotografipristävlan, som äger rum  
enligt nedanstående regler. OBS. änd-  
ringarna sedan föreg. n:r.



Det första kallbladet, 1½ år. Till Iduns  
fototävlan.

## Allmänna bestämmelser.

- 1) Tävlingsstiden utgår 1 september.
- 2) Det är tillåtet att skicka in så många  
bilder som helst, dock icke variationer av  
samma motiv.
- 3) Tävlingen är fördelad på två klasser.

### Klass I. Öppen Klass.

Till denna klass höra alla insända  
foton utan angivande av kameramärke  
eller filmfabrik.

### Klass II. Specialklass.

Grupp a) Bilder tagna med Erne-  
mann-kamera.

Grupp b) Bilder tagna med Kodak-  
kamera och Kodak-film.

Grupp c) Bilder tagna med Goerz-  
film, oavsett vilket kameramärke.

Grupp d) Bilder tagna med Gevaerts  
film, oavsett vilket kameramärke.

Ange noga på varje fotos baksida  
vilken klass den tillhör: klass I eller  
klass II, a eller b.

4) Motivvalet är fritt i det att täv-  
lingen avser att prisbelöna de bästa  
tagna fotografierna av landskap, por-  
trätt, genrebilder, interiörer, sportsa-  
ker o. s. v. Fotografier som förut varit  
prisbelönda, utställda eller reproduce-  
rade få icke deltaga.

5) Var och en som deltagar i täv-  
lingen åsätter sändningen sitt namn,  
som offentliggöres i händelse av pris.  
Tidningen erhåller rätt till negativerna  
av de prisbelönda bilderna.

6) Fotografierna skola vara klist-  
rade eller på annat sätt fastsatta på  
kartong och på baksidan av varje bild  
anges tydligt namn och adress samt

erforderliga upplysningar om tävlingsklass.  
Bilderna sändas märkta »Fototävlan» till  
Iduns redaktion, Stockholm.

7) Pristävlingsjuryn utgöres av hovfoto-  
graf Ferd. Flodin, sekreteraren i Fotogra-



Två småttingar hos gluntsångaren. Insänt till Iduns  
amatörfototävlan.

fiska föreningen doktor Helmer Bäckström  
samt Iduns redaktion.

## Prislista.

### Priser i klass I, öppen klass.

10 kameror, tillbehör, radioapparat till ett  
sammanlagt värde av över 1,500 kronor.

- 1) 1 st. Radioapparat, Radiophon n:r 2 1-  
rörs mottagare fullt komplett med  
lampa, spolar och batterier, i mahogny.  
Kr. 250:—.

Forsners Aktiebolag, hederspris.

- 2) Contessa-Nettel Kamera. 176:— kr.  
Pris av A.-B. Jotes, Stockholm.

- 3) Box Camera med 2 dussin A. P. M.-rull-  
film jämte papper. 40:— kr.  
Knud Jensens pris, Köpenhamn.

- 4) Goerz-Tengorkamera med Frontar 6×9.  
20:— kr.

- 5) 1 st. presentkort å kr. 100:—.

1 st. » » 50:—.

1 st. » » 25:—.

Benno Beckemans Fotografiska Magasins  
hederspriser.

### Priser i klass II, Specialklass, tillhörande grupp a.

- 1) Ernemanns Miniatur-klappkamera  
med Ernostar 1:2,7. 350:— kr.  
Pris av Ernemann-Werke A. G. Dresden.

### Tillhörande grupp b.

- 1) Fold. Autograf Pocket Kodak ka-  
mera n:o 3 a. 107:— kr.

- 2) D:o d:o 107:— kr.

Priser av Hasselblads Fotografiska  
A.-B., Göteborg.

- 3) Fold. Autograf Pocket Kodak ka-  
mera n:o 2 med 2 dussin kodak-  
film. 82:— kr.

### Tillhörande grupp c.

- 1) Goerz Roll-Tenax kamera med  
Dogmar. 156:— kr.

- 2) Goerz Roll-Tengor kamera med  
Goerz Axiar. 68:— kr.

- 3) Goerz-Tengor 6×9 med Frontar  
20:— kr.

Priser av Goerz A. G., Berlin.

### Tillhörande grupp d.

- 1) Kronor 100:—.

- 2) » 50:—.

- 3) » 25:—.

gällande varor att uttagas i film och  
papper (Ridas, Blueslar Ronix m. fl.)  
av Gevaerts tillverkning.

Pris av Gevaerts Skandinaviska General-  
agentur.

Utan bästa negativ-material kan intet pris i Iduns fotopristävlan påräknas. Begär därför alltid

# GEVAERT-RULLFILM

Den bästa som finnes. Erhålles i alla fotografiska specialaffärer.



Har Ni  
**AEM**  
minnena?

Edra glada semesterdagur stå livslevande för Eder när Ni en vinterkväll bläddrar igenom AEM-Albumet

AEM-kameror, films, plåtar kopiepapper etc. hålla den finaste tekniska standarden. Därför de fina resultaten!

AEM uttalas: „EPEM“

## Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemslöjd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & Co Vävskefaktör, Norrköping. Tel. 393, 670.



## AVLÄGSNAR HÅR SOM GENOM ETT TROLLSLAG

För att avlägsna generande hårväxt finnes intet så verkningsfullt och vid användandet så behagligt medel som VEET. VEET är en ny, parfymad, sammetslen kräm, som gör det skadliga medlet depilatorium fullständigt överflödigt. Den är långt bättre än rakapparater som endast förorsaka, att håret växer fortare och tätare för varje gång de användas. Under det att rakapparater och vanligt depilatorium endast avlägsnar håret ovanpå huden borttager VEET håret även under huden. Ni smörjer endast på den i det tillstånd, varl den kommer ut ur tuben. låter den sitta kvar ett par minuter, tvättar av den, och håret har försvunnit som genom ett trollslag.

VEET Krämens spridning är ett bevis på de goda resultat, som uppnåtts med denamma. Kan erhållas till ett pris av Kr. 4.00 och Kr. 2.25 i alla apotek och parfymaffärer samt hos damfrisörer och materialister i hela landet. Engros Depot för Sverige: Encqvist, Holme & Co., A/B., Vasagatan 15-17, Stockholm.

**Ett praktiskt överplagg,** användbart i alla väder, är en Trelleborgs Gummikappa. Största omsorg nedläggs på elegant och gediget utförande i minsta detalj. **TRELLEBORGS GUMMIKAPPOR** Garanterat vattentäta. Finnas i alla förstklassiga ekiperingsaffärer. **TRELLEBORGS GUMMI-FABRIKS A.-B.**

**För syltningstiden!**  
**”R-S-S”**  
grytan utv. brun- och inv. granitemaljerad

är för hushållet oumbärlig och den bästa. **Garanti för hållbarhet.**  
**A.-B. ANKARSRUMS BRUK, ANKARSRUM.**

## FOTO-

grafera Eder familj, Edra vänner och bekanta. Medtag kameran på Eder resa, semester och utfärd. Kom ihåg att Edra amatörfotografier bli de bästa minnena av glada och trevliga händelser.

**Kameror och tillbehör**  
i största urval från

**STÖLTENS FOTO-HUS MALMÖ.**  
Begär katalog N:o 102.

Akademisk examen är icke ovillkorlig men naturligtvis utgör den ett plus till meriterna. För närvarande är det mycket trångt på denna banan, vartill väl bidragit att löneförmånerna för en dugande journalist äro goda.

2) Vid statens Folkskoleseminariet 4-årig kurs, såvida ni ej kan pröva in till 2:dra årets kurs.

**Fråga:** Kan "Idun" upplysa om och var man kan få köpa en s. k. giktring, som förr med fördel användes av personer, vilka besvärades av gikt? 56-åring.

**Svar:** Den nytta de s. k. giktringarna gjorde var nog mera illusorisk. De anses numera fullkomligt värdelösa. Vill man med framgång motarbeta gikt, måste man ändra sin diet till nästan köttlös, åtminstone undvika mörkt kött, mjölk m. m. Under tiden kan man naturligtvis använda något av de medel eller hälsovatten, som finnas mot gikt.

**Fråga:** Har hört att i Stockholm lär finnas en pensionskassa för kvinnliga kontorister. Vore tacksam för upplysningar om denna, adress etc.

**Mångårig prenumerant.**  
**Svar:** Skriv till Kvinnliga Kontoristföreningen Brunkebergstorg 15, Stockholm. Där får ni alla nödiga upplysningar.

**Fråga:** Huru skola lägföreläsningsrosor å kalljord täckas över vintern, så att de fullt effektivt kunna skyddas mot kylan här uppe i Norrland, Jämtland. Verkligt effektivt täckningssätt utbedes, som prövats i flera vintrar. Mycket blomskande och därför desto mera besviken, när flertalet av rosorna varje vår varit förstörda.

Huru skola därför rosorna täckas, och vid vilken tidpunkt på våren skall täckningen avtagas för att rosstänglarne ej skola torka. Tacksam för benägen upplysning.

**Mångårig prenumerant.**  
**Svar:** Man väntar med täckningen tills det blir ett par grader under 0. Dessförinnan bör man ha kupat upp jorden kring rötterna. Vid täckningen läggs kappor härs och tvärs över rabatten och däröver granris. Detta får ligga på rätt länge på våren, tills man ej längre befarar frost och så att bladknopparna ej lockas fram i solskenet för att sedan frysa bort. Innan bladen börja spricka ut, skola rosorna beskäras till ett par tre tum ovan roten.

**Fråga:** Vill någon av Iduns läsare vara vänlig snarast möjligt giva mig adressen på någon person i Köpenhamn, som är skicklig i porslinsmålning, och som ger lektioner även under sommarmånaderna.

**Svar:** Antagligen får ni de upplysningar ni önskar, om ni vänder er till Kvindelig Læseforening, Gamle Mønt 1, Köpenhamn. Det kan dock ha sina svårigheter att just under sommarferierna få lektioner.

**Fråga:** Jag har hört att man lär kunna polera silver genom att koka det i sodavatten, vari man lagt något föremål av aluminium. Kan någon upplysa hur mycket soda som tages? Kan även nysilver rengöras på detta sätt?

**Svar:** Den metod ni hört talas om är nog mycket tvivelaktig vad silvrets glans beträffar, men att

**Liktornar,** hudvalkar, hudblåsor, o. värter avlägsnas säkert o. smärtfritt med

**KOKIROL.**  
Av läkare rekommenderat. Millionfallt beprövat. Mot fotsvett, skavsår och fotbränna Kokirol fötsatt. Fås i alla apotek o. välsorterade kemikaliefaffärer.

## Ät Mackintosh's läckra Lyxkola och Chokolad-Kola

Fås i alla Speceri-, Frukt- och Konfektyraffärer

## Ät Carr's läckra Kex och Chokoladkex

Fås i alla Speceri-, Frukt- och Konfektyraffärer

Drick Battini Ät Battini  
äkt läckra  
**Bärsaft** Marmelad  
i särdeles dekorativa flaskor. Bruka Battini **Senap**

Order mottagas: Fås i alla Speceri-, Frukt- och Konfektyraffärer  
**N. 1377.**

## FOTOGRAFERA

Eder själv, Edra barn, anhöriga och vänner vid sommarens alla glada tillfällen. Egna amatörfotografier skänka Eder dubbelt nöje och varaktigt glädje även i framtiden.

**KAMEROR**  
och alla slags fotografiska artiklar finner Ni i största urval hos

**FORSNERS A.-B. STOCKHOLM** Klarabergsgat. 44  
Begär vår Priskurant I över alla fotogr. artiklar, omfattande c:a 300 sid., rikt illustr. Sändes gratis.

Drick **RENELLA**  
Säsongsens mest delikata alkoholfria champagne, uteslutande tillverkad av färskas äpplen. Tillverkas och försäljes av 200 av landets största bryggerier och mineralvattenfabriker.

## Medtag en kamera på Edert sommarnöje

En god kamera tillförsäkrar Ni Eder genom att tillse att den modell Ni väljer bär namnet

## CONTESSA-NETTEL

Kameror av detta välkända fabrikat kunna erhållas i varje välsorterad fotografiäffär.

Svenska specialbroschyrer erhållas från A.-B. Jotes, Stockholm.



En NÄFVEQVARNS trädgårds-  
vält behöves nu för iordning-  
ställandet av tennisplanen  
och trädgårdsgångarna.

Vi tillverka prydliga träd-  
gårdsurnor, soffor och bänkar,  
solvisare m. m., utförda efter  
skulpturer av nu levande  
svenska konstnärer.

NÄFVEQVARNS BRUK

— Grundlagt 1623 —  
N Ä F V E Q V A R N

## Stor realisation!

Under den närmaste tiden utförsälja  
vi till enormt billiga priser ett större  
antal restpartier av fullt kuranta varor  
i goda kvalitéer. En speciallista, upp-  
tagande dessa realisationsvaror, åtföl-  
jer vår katalog, som sändes på begä-  
ran gratis och portofritt. Vär-  
defulla presenter bortskänkas  
under Juli-Aug.  
AHLÉN & HOLM, Stockholm.



## LIKTORNAR

fotsvullnad o. annan fot-  
fortyr botos enl. bruks-  
anvisning med  
**NOGIBOL-FOTSALT-  
PLÄSTER**  
Ett fotbad endast 15 öre.  
**NOGIBOL-Pläster,**  
smärtstillande, m. 5 lik-  
tornsringar 1 kr., d:o utan ringar, stor bit  
75 öre. Vägra köpa utländska totpreparat.  
Tillv. TEKN. FABR. BORE, Stockholm

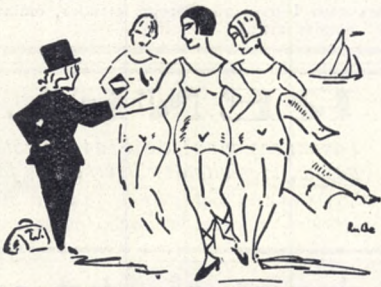
De små krypen håller man på  
lämpligt avstånd med *Kammer-  
jäger*, det bästa medlet för utro-  
tande av loppor, löss, mal, flugor,  
kackerlackor och skäktor. Till  
salu i alla kemikalieaffärer. Pr  
ask 0:65 och 1:25.

## Winborgs Bårsafter

Garanteras äkta.

## Inga gråa hår mer!

Eder ursprungliga hårfärg tillbaka efter en tids behandling med "hem-  
kokt Brännässel Hårvatten". Stor flaska kr. 3:50 fraktfritt mot post-  
förskott från Fru Lydia Jonasson, Vallentuna.



Visst känns det förtjusande skönt när  
Ni doppas,  
i vågornas svalkande famn Eder kropp-  
par,  
men halsen behöver en Tulopastill,  
den stund Ni i värmen på stranden står  
still.

**Tulo**  
DEN LILLE  
HÅLSLÅKAREN

A.-B. Förenade Chokladfabr. Sthlm.

Pr ask  25 öre

glansen försvinner på aluminium-  
föremålet är säkert, när det får  
koka i sodalösning.

Ett bättre sätt är att köpa en  
Silveritplatta och koka silvret eller  
nysilvret med, som därav blir  
blankt och glänsande. En platta  
kostar 3 kr. och finns i större  
guldsmedsaffärer. Bruksanvisning  
medföljer.

Fråga: Vore tacksam om Idun  
ville upplysa var man kan få lära  
sig folkdanser i Stockholm, och  
vilken ålder man bör vara.

*Två systrar 14 o. 16 år.*

Svar: Skriv till Kulturella  
Folkdangillet, Sekreteraren D.  
Rosén, Box 15, Stockholm 2 för  
att få de upplysningar ni önskar.

Fråga: Finns det i landet nå-  
gon affär eller fabrik, som emotta-  
ger för rengöring begagnad dun?  
"Iduna".

Svar: Fjäder och dun mottages  
till rening och uppängning i alla  
större sängklädesaffärer.

Fråga: Vore tacksam om Idun  
ville lämna upplysning om var det  
finnes någon bokhandelsskola,  
samt i så fall vilka inträdesför-  
dringarna äro (förkunskaper en-  
dast folkskolans), huru lång tid  
kursen pågår och kostnaden. Har  
man efter genomgången kurs nå-  
gon utsikt att erhålla plats i bok-  
handel?  
*Ester.*

Svar: Svenska Bokhandelssko-  
lans 12:te årskurs pågår f. n. i  
Göteborg. Bästa upplysningar fås  
av skolans föreståndare, professor  
C. A. Fahlstedt, Bokhandelsskolan,  
Göteborg.

Fråga: Hur förfares vid kon-  
servering av färsk potatis?  
*Skånefru.*

Svar: Man går tillväga som  
vid konservering av andra gröns-  
aker med steriliseringsapparat.  
Potatisarna böra vara jämna och  
fullgoda. De förvällas i kokande  
saltat vatten eller ångkokas, i vil-  
ket fall de efter kokningen över-  
gjutas med kokande saltvatten. De  
kunnas kokas med dill. Spadet till-  
varatagas för att hållas över po-  
tatisen i steriliseringsburken, men  
dillen tagas bort, den ger dålig  
smak om den får ligga kvar bland  
potatisen. Steriliseras vid 100 gr. i  
minst 20 min. och bör vara för-  
kokad så länge, att den efter des-  
sa 20 min. kan anses vara färdig.

Fråga: Vore tacksam om jag  
genom Idun kunde få upplysning  
om några platser kända för sina  
varma svavelkällor, lämpliga just  
för reumatiska åkommor; några  
bra men ej alls för dyra pensionat  
å nämnda platser och det ungefär-  
liga dagspriset.  
*Sjuk.*

Svar: Utom de stora välkända  
kurorterna i Österrike finnas män-  
ga sådana i Tjeckoslovakiet med  
svavelkällor och särskilt lämpade  
för reumatiska åkommor. Främst  
bland dem är det nu så ryktbara  
Pisanty. Där lär dock nu vara  
svårt att få rum på grund av den  
stora tillströmningen av kurgäster.

En billigare kurort i samma väg  
är Trencianske-Teplice. Dock upp-  
går dagskostnaderna till 10-12  
svenska kronor pr dag. I norra  
Mähren ligger en billig kurort  
Tessthal pr Ullersdorf.

Som man ej kan ge sig iväg  
utan att ha ordnat med bostad,  
gör ni bäst i att skriftligen eller  
muntligen vända er till Tjeckoslo-  
vakiska informationsbyrån, Flem-  
minggatan 20, Stockholm, där de  
stå till tjänst med adresser och  
upplysningar av alla slag.

Fråga: Vore tacksam om Idun  
kunde upplysa, om det finnes nå-  
gon fond, där seminarister kunna  
erhålla räntefria lån. Om sådan  
finnes, hur är dess adress, och  
huru stora lån får man taga?  
*Folkskoleseminarist.*

Svar: Staten beviljar räntefria  
studielån för ett år i sänder.  
Egenhändigt skriven ansökan stäl-  
les till Ecklesiastikdepartementet  
före dec. månads utgång med an-  
givande av vad slags studier den  
sökande bedriver, den ungefärliga



Ni  
behöva  
**FAT- och  
TÅRT-  
PAPPER** *Se upp!*  
**Rekvirera**  
*Svensk tillverkning från*  
**LITHOGRAFISKA  
AKTIEBOLAGET  
NORRKÖPING**

## Förlorad arbetsförtjänst

är ofta följden av värdslö-  
sade små sår, som om de  
genast behandlats på rätta  
sättet läkts på någon dag.  
Syster Ellas sårsalva med  
Burows lösning är ett ut-  
omordentligt verksamt an-  
tiseptiskt, sår-läkande me-  
del, som effektivt förebyg-  
ger alla tråkiga komplika-  
tioner. Det kostar så litet  
att vara försiktigt. Lagg  
därför på

**Syster ELLAS Sårsalva**  
med Burows lösning — genast!

## Börja dagen med en SANOKAPSEL

EN SANOKAPSEL dagligen  
är det mest idealiska medel  
att ersätta all kraftförlust, att  
undantaga sömnlöshet, missmod  
och ålderdomssymptom samt, först  
och främst, nära och starka ryggs-  
märgen, hjärnan och nerverna.  
Sanokapslarna tillhandahållas på  
apoteken och i kemikalieaffärer  
riket runt. *Gör det till  
regel att börja dagen  
med en Sanokapsel.*

Flaska (20 Kapsel) Kr. 4.25  
H. s. (10 ) . 2.25

Prospekt och intyg gratis från  
**HARALD WESTERBERG & C:o**  
— Göteborg. —

## Sommartiden



borde sallad varje dag in-  
gå i maten såsom en både  
välsmakande, närande och  
billig rätt. Dess bouquet  
och näringsvärde ökas,  
om den tillredes med

## Reymersholms Kronolja

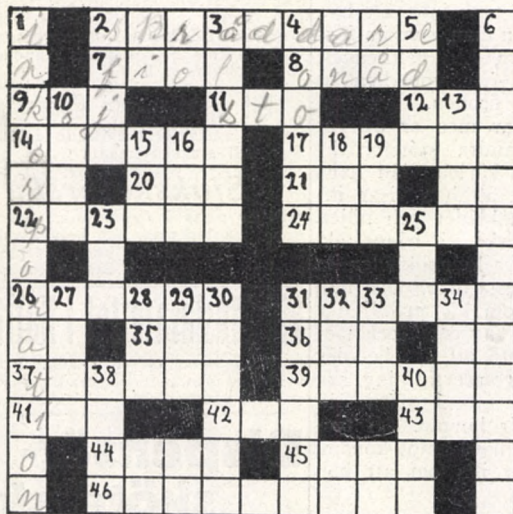
Denna nya produkt är nu efter ingående prov i  
hundratals svenska kök utsläppt i marknaden. Den har  
överallt befunnits likvärdig med de bästa importerade  
matoljor, men är samtidigt betydligt  
billigare. Priset är endast 2 kr. för  
en bleckburk om 1 liter.

Övertyga Eder själv om att säser  
och sallader bliva synnerligen delikata  
genom tillredning med denna nya  
olja! Om Eder specifierhandlare ej  
har den inne, tillskriv oss direkt!



**REYMERSHOLMS GAMLA INDUSTRI A.-B.**  
HÅLSINGBORG

## Kryssordstävlan i n:o 29.



**Vågräta ord:** 2. Hantverkare. 7. Musikinstrument. 8. Motsatsen till gunst. 9. Rum på fartyg. 11. Djurhona. 12. Musikterm. 14. Färg. 17. Ungefär detsamma som dumhet. 20. En form av vara. 21. Sedel. 22. Prästman. 24. Ett slags ordförande i riksdagen. 26. Får man ej göra i kassaböcker. 31. Ängel. 35. Egenskap. 36. Språk. 37. Det som är kvar. 39. En opera. 41. Kan det göra i tänder. 42. Tysk stad. 43. Två stycken. 44. Djurfot. 45. Luden. 46. Låter man sig ofta göras efter ett kallbad.

**Lodräta ord:** 1. Kallas ett områdes införlivande med ett annat. 2. Användes till sås. 3. Himlakropp. 4. Behagsjuk. 5. Isländsk gudasaga. 6. Fästning, bekanta från världskriget. 10. Ort i Dalarna. 13. Bellmansfigur. 15. Fiskedon. 16. Göra frön. 18. Siffra. 19. Är man för pengar. 23. Växer på åkern. 25. Kvinnonamn. 27. Förädlad äro dess frukter goda. 28. Bor i Östersjöländerna. 29. Ungefär detsamma som boulevard. 30. Häkte. 31. Finnas i England och Amerika. 32. Kvinnonamn och berg. 33. Bränsle. 34. Vilstol. 38. Mening. 40. Arbete, verk.

Vid lösningens insändande inskrivas bokstäverna i resp. rutor, antingen på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Kryssordstävlan i n:r 29".

### Lösningar.

**Pristävlan i n:r 23.** Rebusens rätta tydning är: I våra hagar ha nu vårblomstren slagit ut, och i full prakt stå snart syrener och kastanjer. Prisen, uppgående till kr. 9:15, tillfalla fru Alma Fenander, Åsheda, och Mary Stattin, Prästmon.

**Kryssordstävlan i n:r 24.** **Vågräta ord:** 2. Amundsen. 8. Ed. 9. Ar. 10. S. k. 11. J. K. 12. Ax. 13. Hy. 15. Ob. 17. Rom. 19. Börs. 21. Aln. 23. Untra. 25. Avsked. 27. Se. 28. Åbo. 30. E. o. 31. Ni. 32. Tro. 34. Yrka. 36. Sin. 37. Napp. 39. Mö. 40. Etna. 41. Eir. 42. Fru. 43. Narr. 45. Lå. 47. Abbé. 49. Gra. 50. Boss. 52. Bar. 53. Vad. 54. A. K. 56. Säter. 58. Grotta. 61. Vrå. 62. Klöv. 64. Sus. 65. Nå. 67. Ek. 68. Ta. 69. Negri. 70. Söder. — **Lodräta ord:** 1. Nedrustning. 3. Max. 4. Ur. 5. S. S. 6. Eko. 7. Skandinaver. 12. Amt. 13. Hö. 14. Yra. 16. Bak. 18. Onera. 19. Baby. 20. Svea. 22. Lenin. 24. Rå. 26. So. 29. Orm. 33. Opera. 35. Kö. 36. Stubb. 38. Pir. 40. Era. 44. Artär. 45. Lod. 46. Äs. 48. Bastu. 50. Bark. 51. Sarv. 53. Ve. 55. Ko. 56. Svan. 57. Tång. 58. Gök. 59. Tsad. 60. Asar. 63. Le. 66. År. 68. Tö. Ingenjör K. Per Jönson, Munksjö, Jönköping, och fru Sigrid Rosenström, Hall, Södertälje, bliva lyckliga vinnare av kr. 14:90 vardera.

**Fixeringsbilden i n:r 24:** Vikingens huvud synes upp- och nedvänt bland runorna i bildens nedre vänstra hörn. De tre böckerna vunnos av Lena Lindell, Malmö, Bengt Lysén, Göteborg, och Gurli Eliasson, Örgryte, Göteborg.



**Myggbett**  
är en svår plåga



och dess verkningar många gånger nog så allvarsamma.

**VADEMECUM**

är ett kraftigt verkande medel mot insektsstyg av alla slag; ormbett ha i vissa fall med framgång behandlats därmed.

Vademecum är fullkomligt ofarligt — även i utspädd form.

**ARMSVETT FRÄTER - SPARA KLÄDER**

**HERRAR!**

**DAMER!**

**DAMER!**

**LUKT AV ARMSVETT**

förekommer hos man såväl som kvinna — hos hembiträden såväl som hos noblessen — i enklaste hem såväl som på finaste restaurant — i butik såväl som på kontor — vid dans såväl som vid läkarebehandling — vid värme såväl som vid arbete — vid lek såväl som vid ansträngande sport. Alltid samma historia — "fy så obehagligt" — och så rynkar man på näsan.

**KAN TOTALT UTPLÅNAS**

med Ruths Anti-Odeur, som ofelbart och omedelbart borttager lukten. Alla förklara detta preparat vara idealiskt, fullkomligt oskadligt och absolut effektivt. Det är också marknadens bästa och billigaste samt mest omtyckta medel mot armsvett.

**MED RUTHS ANTI-ODEUR**

skyddar sig var och en för de obehag och kostnader, som följa av armsvett. Ha alltid en flaska till hands! Kostnaden är ju så liten — säkerligen ej över ½ öre pr dag. Säljes överallt. Pris Kr. 1.75 för liten och Kr. 3.— för stor flaska. Till landsorten tillkommer Kr. 1.— för porto. Börja "anti-odöra" i dag!

**TEKN. FABRIKEN RUTH, Stockholm. Tel. 145 41, 242 68.**

**SPARA KLÄDER - ANVÄND RUTHS ANTI-ODEUR**



På födelse- och namnsdagsbordet bör aldrig saknas en kartong

**MAZETTIS DINER-PRALINER**

# KHASANA

Parfym  
Fickpuder  
Puderpapper  
Talkpuder  
Hudcrème  
Tvål  
Hårvatten  
Toilettevatten  
Eau de Cologne  
Brillantín  
Badsalt

— det oförgängliga —  
som Puder  
oumbärligt



D. Fouse

En oskriven lag kräver av varje kvinna, som alltid vill vara tilldragande, behaglig och intagande, att hon använder "Khasana-puder", som återger den "oförgängliga Khasana" utsökta doft.

Kan erhållas överallt i varje bruklig form och färg.  
DR. M. ALBERSHEIM  
Frankfurt am Main  
Fabrik för finare parfym.



Den som är angelägen om att omsorgsfullt sköta sina fingernaglar bör använda Dr. Albersheim's Darupan för nagelvård.

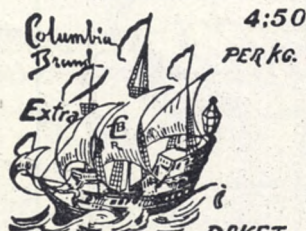
## Läsarinnornas spalt.

SVAR.

Mannen som vill ha surrogat.  
Svar till Ginstblomman. Kära Ginstblomman, ni gör rätt i att

kalla er dåraktig, för det är ni. Ni ska inte förstöra edert nervsystem med grubbel över er kavaljers uppförande, ty han menar nog ingenting med det. Han är er kavaljer, ingenting annat. Ni

## Lucks utsökta KAFFEBLANDNING



4:50 PER KG.  
PAKET  
Inr. V. 26872  
FRAKTFRI 2 1/2 KG. 11:25  
PERCY F. LUCK & Co.  
STOCKHOLM.

## Före oväder

och vid väderleksombyten komma de plågsamma känningarna av muskelreumatism, ischias, nervös huvudvärk och andra nervsmärtor. Varför då lida, när ett osvikligt botemedel finnes att tillgå i Globoid, som verkar snabbt och effektivt. Och likväl är det ofarligt. Ni kan använda Globoid utan minsta risk, ty det är absolut oskadligt för såväl hjärta som mage. Tabletternas ovala form underlättar deras intagande. Globoid erhålles (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å 1/2 gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flask.



## Ett trevligt hem

erhålles med en vacker tapet från

Norrköpings Tapetfabrik

## Silo Vitamin-Choklad

Är ensamstående i den svenska marknaden. Avvisa efterapningar.  
Pris 25 öre. 799 1/2

## LEDIGA PLATSER

FRISK, PALITLIG FLICKA, kunnig i spädbarnsvård erbjudes lätt plats mot fritt vivre i officersfamilj.Utförligt svar till "Landställe vid skärgårdsbad", under adress S. Gumelius Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Till sjukstugan i Billingsfors?  
önskas sjuksköterskebiträde d. 20 juli. Svar till sjuksköterskan.

## Sjuksköterska

erhåller plats å ögonklinik. Svar med uppgift å lönepret. och betygsavskrifter märkt "ögonklinik" under adr. S. Gumelius Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

## Vid länslasarettet i Norrtelje

mottagas som elever 1 aug. 2 flickor med god skolunderbyggnad. Ansökningar till Husmodern.

## Dispensärsköterska.

Tjänsten som dispensärsköterska vid dispensären i Hörby, Malmöhus län, kungöres härmed ledig att tillträdas 1 sept. 1925. Löneförhållanden: 2,800 kr. per år med tre ålderstillägg å kr. 150 efter resp. 3, 6 och 9 år. Kr. 300 i semesterersättning.

Hugade sökande torde insända friskbetyg och andra ansökningshandlingar före den 1 aug. till D:r S. D. Sommarin, Hörby.

## Tillkännagivande.

En befattning som operationssköterska vid Södra Barnbördshuset kungöres härmed till ansökan ledig; och äga hugade kompetenta sökande att senast kl. 12 på dagen den 17 augusti 1925 till sekreteraren hos styrelsen för Stockholms stads sjukhus, Vasagatan 11, ingiva sina till styrelsen ställda ansökningar, vilka skola åtföljas av ålders- och tjänstebetyg.  
Stockholm den 8 juli 1925.  
Styrelsen för Stockholms stads sjukhus.

## PLATSSÖKANDE

Suthe för utbildete Deutsche (18 Jahre) Aufnahme in nur bester Familie, bevorzugt wo Tochter vorhanden. Wilhelm Stauch, Binz a/Rügen, Hotel Fürst Blücher.

## Elementarbildad lantbrukaredotter

från gott hem, med vana och intresse för hushåll, önskar komma på större lantegendom eller i prästgård, under ett par månaders tid, där tillfälle gives till god förkovran i allt som hör till ett bättre hems skötsel. Svar till "Familjemedlem M. L.", Iduns exp. f. v. b.

## Bildad, enkel flicka,

arbetsam o. ordentlig önskar plats att ensam sköta hemmet i liten, äldre familj eller hos ensam person. Kunnig i alla ett hem förekommande göromål, även kunnig i musik. Svar till "Hjälp och sällskap", Iduns exp. f. v. b.

## Finnes det

någon ensam dam som i sitt hem vill ha en ensamstående flicka i medelåldern: är enkel och anspråkslös, kunnig i sjukvård, sömn. o. hushåll (gärna landet). Sv. till "15 sept.", Landsbro p. r.

## Norsk dannet Dame,

kyndig i huslige arbeider samt söm og vævning, önsker post i Sverige hos embedsfamilie på landet. Litt lön. Billett mrk. "Till selskap & nytte". Frk. Tekla Kragh, Lövberget gård, Elverum, Norge.

## PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

FÖRSTA KLASSENS KURS läses med ett par barn tillsammans med egna av undervisningsnämnden kyrkoherde i trevlig småländsk prästgård. God vård och inackordering för moderat pris. Svar till "Friskt lantliv", Iduns exp., f. v. b.

## Föräldrar,

som värdera god omvårdnad, kunna få 2 ungdomar lämpligt inack. 1 sept. i Sthlm. Svar till "E. P.", Iduns exp.

Signel Berm.

## FRAGOR.

Då min mans inkomster äro ganska små, och han numera genom sjukdom ej orkar anstränga sig med extra arbete, som förut

## BT Höstterminen

Förstkl. inackord. i goda hem för skolungdom o. studerande anm. hos BORGSTRÖM & TOLL, Stockholm.

Kungsg. 31. - Förmedl.-avd. - N. 1235.



**Det enda**  
smörblandade margarin som bibehåller sin fasta konsistens och goda smak i sommarvärmen. Trotsar all konkurrens.  
**Härlig säga alla.**  
NYA MARGARIN A.-B. SVEA

givit en god biinkomst, är det rätt svårt att hålla gossarna i staden för studier. Som de äro begåvade och intresserade och hunnit till resp. 2:dra och 3:dje ring, vill vi så gärna låta dem taga studenten.  
Vore därför synnerligen tacksam om någon kunde giva ett gott råd vart jag kunde vända mig för att erhålla något renskrivningsarbete eller dylikt, glad om jag kunde tjäna ett par kronor dagligen. Mycket tacksam för svar är  
"45-årig landsortsfru".

**BOKNYTT**

**Ungdomens ingenjörbok** av Ellison Hawks. Bearbetning av ingenjör Gösta Svensson och L. A:son Ameus. 164 illustr. Pris 5:—. Bokförlaget Natur och Kultur, Stockholm. Denna bok är resultatet av ett praktiskt samarbete mellan engelsk och svensk sakkunskap och populär skildringskonst. Den innehåller en serie vederhäftiga skildringar om ingenjörskonstens storartade utveckling intill våra dagar, den berättar om kraft och arbete, om ångmaskiner, turbiner, järnvägar, ångfartyg, brobyggnader, tunnlar, kanaler, fyrar etc. Överallt där det är motiverat eller möjligt anknutes till svenska förhållanden. — Särskilt tillrättalagd för de unga, är "Ungdomens ingenjörbok" utan motsvarighet på vårt språk.  
**Vandringar i Paris** av F. U. Wrangel. Almqvist & Wicksells förlag. Pris kr. 7:50. F. U. Wrangel har hittills vunnit sin största litterära berömmelse som författare till arbeten inom Stockholmskrönikan. Sedan många år tillbaka bosatt i Paris har han riktat sitt kulturhistoriska studieintresse mot fängslande livs- och konstföreteelser i den franska huvudstaden. Greve Wrangel förbinder på ett lyckligt sätt historikerns forskningshåg med den kultiverade resenärens iakttagelseförmåga och låter minnena från fordom bilda inslag i de tavlor och impressioner han ger av årets och dagens färgrika och brusande liv. Man vandrar i hans ålskärda sällskap än genom Boulognerskogen och Luxembourgsträdgården, än genom någon namnkunnig stadsdel eller längs någon huvudgata, där den väl underrättade ciceronen skänker upplysning om de märkliga byggnader, som tilldraga sig blicken. Eller man deltar i artistlivet yra hos Père Frédéric på Montmartre. Boken skall säkert locka alla Parisresenärer, både dem som besökt och dem som ämna besöka staden.

**BREVLÅDA**

RED. BREVLÅDA.

"Pseudonym". Tack. Användes. Pseudonymen uppmanas giva sig tillkännå för red.  
**Gulliver** skall ha tack för sina höstverser, men är nog själv ännu "blott ett väntande frö" som skaldinna. Alltså avslag.  
**Svar till En moder.** För några dagar sedan fick jag genom Idun edert frågebrev, som jag med detsamma besvarade. Emellertid återkom mitt svarbrev såsom obeställbart, vadan jag nu sänt det till Idun, där ni själv kan hämta det, då ni bor i Stockholm.  
**Ebon.**  
**Moran.** Tillskriv fru Ingeborg Vollquartz, Rahbeks Allé 2 B, Köpenhamn V., som möjligen kan ge svar på eder fråga.



**Liljekande**  
känsla smidighet och ungdomlig friskhet förlänas huden vid användande av  
**F. PAULIS** äkta  
**LILJEMJÖLK CRÈME**

**Ljusne Husmodersskolas**

10 mån. kurs börjar den 10 aug. Undervisning meddelas i alla inom ett hem förekommande arbeten. Kursavgift 50 kr., helinackordering 60 kr. per mån. Ny tidsenlig lokal. Skolan understödd av stat och stipendier kan sökas. Prospekt och upplysningar lämnas av föreståndarinnan ALICE BERGSTRÖM. Adress till 1:sta aug. Öjebyn. Rt. 77.

**Karin Egnérs Linne- och Skjortsömnadsskola**

Grundad 1898. Sibyllegatan 36, Stockholm. Kurserna börja åter 1 sept. Före 20 aug. är adressen Les Charmettes des Puits. Cannes, France.

Post & Telegr.-adr. HVITA KORSET Älmhult.	<b>Hvita Korset</b> Läkare: Dr. Gösta Hagéus.	Anstalten grundad 1911. Telefonväxel. Namnanrop: Älmhult.
---	--	---

Hälsövdshemmen (Skogsborg Sjöstugan)	Dietetiska-Medicinska samt Elektro-Medicinska behandlingsmetoder. Massage & Sjukgymnastik. Medicinska karbad. Fyrcellbad. Hetluftbad. Bågljusbad. Högsolbad med violetta strålar (Kvartsljus + Spekrosol) Sollux och Salomentislampor. Diatermi. Teslabehandling. Ozongasinhalation. Elektrovibration. Galvanisk o. Faradisk ström etc. Kallbad vid Sjöstugan. Moderna behandlingsmetoder för reumatiska o. allmänna nervösa åkommor samt matsmältningens o. ämnesomsättningsorganens sjukdomar. Humana taxor o. vårdavgifter. Förfrågningar besvaras av Syslomanen, adr. Hvita Korset, Älmhult.
Barnkonvalescenthemmet Solhöjden (för barn i alla åldrar)	
Spädbarnshemmet Solstugan	
Förlösningshemmet Stensborg	
<b>Sköterske- och Hemsysterskola</b>	
Utbildar praktiskt, teoretiskt, vältränade sjukvårdskunniga barnsköterskor och hemsystrar. Hvita Korset har ett särdeles friskt o. hälsosamt sanatorieläge i skogs-trakt på söderslutningen av småländska höglandet. Nära köpingen Älmhult och sjön Möckeln. <b>Begär prospekt.</b>	

**Elsa Philips Husmodersskola, Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),**

börjar sin 35:e kurs för bildade unga flickor den 15 sept. 1925. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Exam. lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Adr. till 28 aug. Nyåker, Leksboda, sedan Sthlm. Prosp., ref. och närmare upplysn. på begäran. ELSA PHILIP, Stockholm. Tel. Öst. 13 10.

**Teleborgs Helpension för flickor, Språk- och Hushållsskola**

Å Teleborgs slott, högt beläget i skog vid sjö, 3 km. från Växjö. Undervisning enligt normalskolans kurser i alla skolämnen. Särskild kurs för unga flickor i hushåll, sömnad, språk och musik. Exam. skolkösklär. Infödda språklär. Nästa läsår börjar den 1 sep. Prospekt på begäran. ELSA KJELLANDER-EL KIRSH, TELEBORG, VÄXJÖ. Rikstelefon Växjö 199.

**Seminarielärare Herberts förberedande kurs**

till kvinnliga folkskoleseminariet i Skara. Hötsterminen 15 sept.—15 dec. Kursens resultat hittills utmärkt. Dagskola, ej aftonskola. Undervisning i alla prövningsämnen, även i sång och gehörutbildning. Fri läkarvård. Billig inackordering förmedlas. Giv Edra barn 7 månaders grundlig utbildning. Det blir billigare än att kasta bort år efter år på resultatlösa försök på egen hand. Referenser: Seminarielektorerna Bergström och Lindén, Skara, Kyrkoherde Lindén, Medåker, folkskollärare Salander, Lycke. Förfrågningar besvaras av teol. och fil. kand. G. Herbert, Skara.

**GÖTEBORGS NYA HUSMODERSSKOLA**  
Södra Allégatan 2 A. Rikstel. 106 24.  
Husmoderskurs på en termin, börjar den 3 september.  
Prospekt och upplysningar på begäran.

**Upsala Läns Hemslöjdsförening Kvinnliga Slöjdskola, UPSALA.**

Yrkeskurs i vävning och kurs i hemvävning börja 15 sept. Frielevplatser. — Begär prospekt.

**Örebro Prakt. Husmodersskola**

— Engelbrektsgratan 19 —  
börjar sin hösttermin den 20 aug. 1925. Grundlig teoretisk och praktisk undervisning. Prospekt på begäran. HELENA FRITZSCHE.

**Strengnäs Husmodersskola.**

Ny kurs 1 sept.—15 dec. Grundlig undervisning. Gott hem. Modern villa m. badrum. Prospekt mot porto gen. Fru M. Braune, Strängnäs.

**Fröbel-Institutet i Norrköping**

omfattar utbildning: A. för barnträdgårdar, B. för uppfostrarekallet i hemmet, för barnkrubbor och barnhem, C. för barnsköterskor. Ansökningar till A- och B-kurserna mottagas, i C-kursen finnes några elevplatser lediga. Prospekt sändes mot porto. ELLEN MOBERG. MARIA MOBERG.

**Vid Vartorps Husmodersskola**

börjar nästa kurs f. bild. unga flickor omkr. 25 aug. Grundlig undervisning i matlagn., bakn., konserv. och handarb. Prospekt och upplysn. på begäran. AMELIE CARLSTEDT. EMY RAPPE. F. d. lärarinnor vid Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala. Adr. Vartorp, Rottne (Småland).

**Utlandssvensk**

söker förbindelse med 25- å 30-årig bildad dam, som efter vigsel vill medfölja till tropisk ort, där annonsören har anställning och god framtid. Någon förmögenhet önskvärd. Svar inom 14 dagar med porträtt, som ev. återsändes till "Utlandssvensk", Kristianstad p. r.

**Tandteknikerkurs**

Fullst. utbildning i guld- och kautschukarbeten. Ny kurs börjar 20 aug. Svar till Post Box 7073, Stockholm 7.

**Äkta Gurkmjölk**

renar och bleker huden. 2: 50 pr flaska. ZADIGS PARFYMERI, MALMÖ.

**Karin Werngrens Hushållsskola,**

Östermalmsgatan 28, Stockholm, börjar nya 2 och 3 mån. kurser den 1 aug. och 1 sept. Undervisn. meddelas i enklare och finare matlagn., bakn. etc. samt dessutom under höstmån. all slags konservering, syltning, saftning. Prosp. sändas mot porto.



Telner



För  
den moderna kvinnan

Stå många hudförsörjningsmedel till buds. Det gäller för henne att med noggrannhet och omsorg utvälja det för hennes hy lämpligaste, som hastigt och effektivt förskaffar hennes hy mjukhet, renhet och ger densamma den så eftersträfvade fräichheten. Beprövat och erkänt som ett försörjningsmedel av högsta klass är

**YVY-TVÅLEN**

Pris pr. st.  
1 kr.

A.-B. YVY-FABRIKEN  
YSTAD

ELLING



Gyllenhammars  
HAVRE-MUST  
gör

mig  
väldigt  
stark

Sommaren blir  
dubbelt så angenäm—

Ni kan komma ut till landet, när Ni vill och Ni får betydligt flera tillfällen till uppfriskande nöjen, när Ni har en egen Ford-vagn. Regn och rusligt väder tvinga Eder ej att hålla Er inomhus — Ni är oberoende av väderlek och avstånd.

Kom naturen närmare in på livet, njut i fulla drag av Eder fritid — skaffa Eder en egen

**Ford**  
TOURING

Pris Kr. 1,875:— inkl. gummiskatt för Stockholm, Göteborg, Malmö, exkl. leveranskostnader. Med självstart 100 kr. extra. Auktoriserade Ford-försäljare finnas över hela landet.

